

Primorski dnevnik

Postnina plačana v gotovini
Cena 90 lir

Leto XXIX, Št. 106 (8508)

TRST, nedelja, 6. maja 1973

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdoba» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojškimi pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužnjem Evropi.

IZJAVA

Slovenske kulturno gospodarske zveze pred volitvami v novi deželni svet

Glavni odbor SKGZ je na seji 26. aprila t.l. razpravljal o dosežanjih delu deželnega sveta Furlanije-Juljske krajine in o zahtevah, ki jih naj novi deželni svet izpolni v odnosu do slovenske narodnostne skupnosti v deželi v naslednjem mandatni dobi.

Na temelju podanih poročil in po razpravi je Glavni odbor sprejel sledečo izjavo:

Deželi Furlanija-Juljska krajina je bil priznan poseben statut zaradi njezne narodnostne skupnosti del njenega prebivalstva. Zaradi tega je naravno, da mora na podlagi omenjenega statuta tudi dežela ukrepati v prid Slovencev, podobno kot se dogaja v deželi Aosta in Trident-Južna Tirolska.

Slovinci ne moremo pristati na restriktivno razlago člena 3, 4, 5 in 6 statuta, po kateri naj dežela ne bi mogla nikdar ukrepati v prid naše skupnosti čeprav je svojačasno omenjena vlada zastopala stališče, da tovrstno ukrepanje pripada osrednjim organom in je leta 1965 ustavno sodišče razsodilo v tem smislu.

Trdno smo prepričani, da ne gre za golo statutarno-pravno vprašanje, ampak predvsem za politično. Drugače si ni mogoče razlagati povsem odklonilno stališče vlade in deželne večine v prvi poslovnih dobi, ko smo bili v zakonih in drugih aktih Slovinci imenovani kot skupnost s posebnimi interesi, v drugi poslovnih dobi pa sta v nekoliko spremenjenih političnih razmerah večina in osrednja vlada pristali na poimenovalje Slovencev s pravim imenom in je pet deželnih zakonov vsebovalo določbe — sicer omenjena značaja — v prid Slovencev.

Predsednik Berzanti je v dopolnili programskega dogovora leta 1968 ponovno stališče, toda je objubil, da bo dežela avztrajno in odločno zahtevala od pristojnih državnih organov, da izdajo zakonodajne ukrepe, ki so potrebni za opredelitev in ureditev omenjenih (slovenskih) vprašanj.

Doslej je samo parlament, ni pa še senat, odobril dopolnilni solski zakon in ni točno znano, kakšna je pri tem vloga dežele. V preteklem petletju je bilo izdelanih 5 osnutkov zakonov za globalno zaščito Slovencev v Furlaniji-Juljski krajini, od katerih so bili trije predloženi parlamentu v odobritvi, eden pa deželnemu svetništvu leta 1972, da ga odobri in pošlje parlamentu s pripredloženo končno odobritev.

Deželni svet ni o tem niti razpravljati, tako da je posredovani deželi pri pristojnih državnih organih izostal.

V zvezi z reševanjem problema naše narodnostne skupnosti sprejema demokracija po stavnosti njenih tržarskih predstavnikov in odločanja globalno rešitev, ki jo vsebujejo omenjeni predloženi zakonski osnutki.

Objubiti po 28 letih postopnost, pomeni nadaljnje nespretno odlašanje in zavlačevanje brez etap in rokov povsem neobvezujoča.

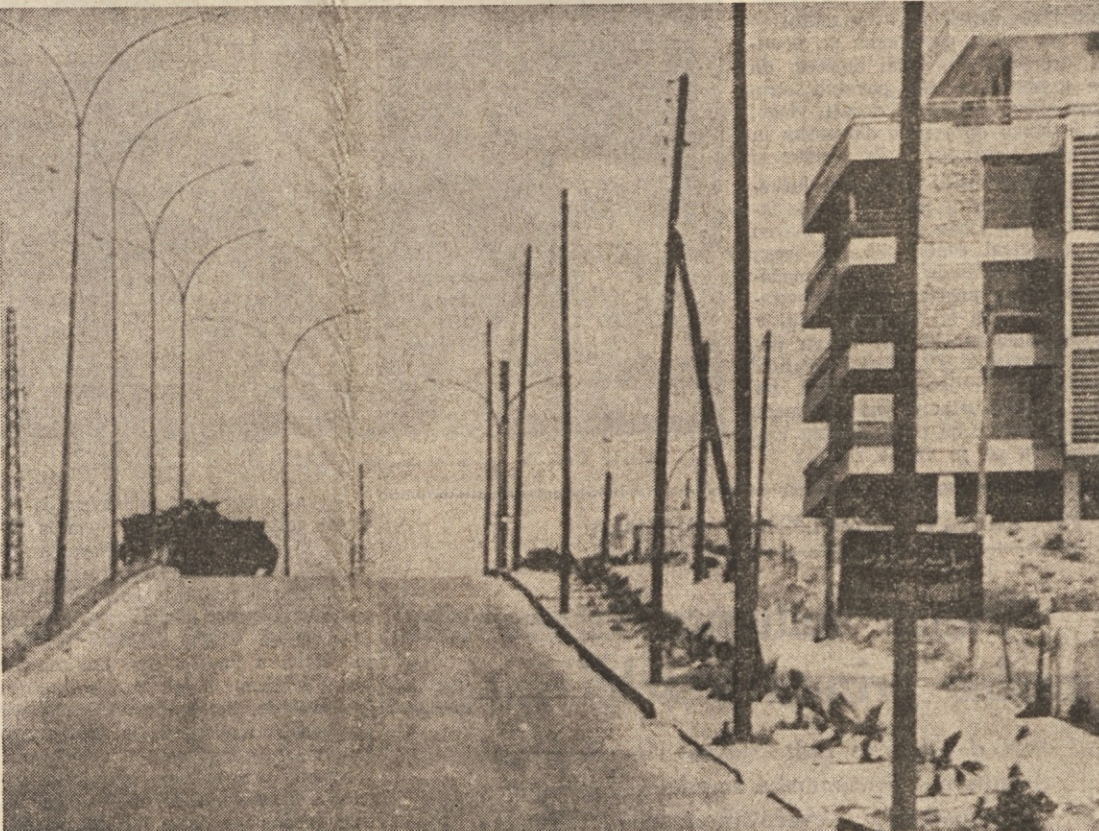
SKGZ odklanja postopnost in poziva vse stranke ustavnega mandata dobi v deželni svet, da dežela zavzame pozitivno stališče do glodalnega zaščitnega zakona in slavniških teles, naj tak zakon obvelja.

Novovoljeni deželni svet mora upoštevati, da je slovenska narodnostna skupnost sveta, zato so zanjo potrebne posebne rešitve. Dežela se mora načrtno baviti s proučevanjem slovenskih vprašanj. Zaradi širokih prvo, drugo in

rodnostnih skupin, posebno do slovenske, odklanja diskriminacije v katerikoli obliki in pravi, da bo nadaljevala z naporom za zagotovitev zaščite skupnosti, kajti dežela namreč sodi, da ima po statutu odgovornost do narodnostnih skupnosti, predvsem do slovenske. Ta uresničitev mora biti prisotna v vseh ukrepih, ki zadevajo pravico in svobodo narodnostnih skupnosti.

SKGZ poziva vse stranke ustavnega loka, naj prispevajo k uresničitvi navedene programske izjave in zahtev Slovencev. Samo na tak način se bodo uresničile določbe o slovekovih pravicah, se bo utrdila demokracija, uveljavile ustavne določbe in statut dežele Furlanije-Juljske krajine.

V Trstu 26. aprila 1973
Slovenska kulturno gospodarska zveza

Takšno so bile videti bejrutske ulice po silovitih spopadih preteklih dni med libanonsko vojsko in palestinskimi gverilci. Tanki so stražili vse glavne dostope v mesto, medtem ko se je v samem središču Bejruta položaj že dokaj normaliziral.

PRESEDNIK FRANGIE SPREJEL ODPOSLANCE ARABSKIH DRŽAV

V Libanonu položaj še izredno napet kljub prenehanju oboroženih spopadov

Včeraj so zabeležili samo manjši incident med vojsko in Palestinci - V ozadju krize delovne obveščevalnih služb Izraela, ZDA in Jordanije - Obracun krvavih bojov preteklih dni

BEJRUT, 5. — Položaj v Libanonu ostaja skrajno napet, čeprav se ob oboroženih spopadih med vojsko in Palestinci skoraj povsem pogoji. V Bejrutu poteka življenje skoraj povsem normalno, tako da so lahko za daljši čas prekinili policijsko uro. Večjo napetost pa je občutili na periferiji mesta, kjer so palestinska taborišča, in okrog letališča, ki so ga sicer odprli za civilni promet, ki pa je še vedno pod ostrim nadzorstvom libanonske vojske.

Edini hujski incident, ki je terjal dve smrtni žrtvi in dva ranjena, so danes popoldne zabeležili na gornem področju južnega Libanona, kjer je prišlo do topniškega spopada med vojsko in fedajini. Boji so prenehali, ko je na kraj spopada prišla mešana libanonsko-palestinska komisija, ki ima nalogo, da nadzoruje nad izvajanjem premirja.

Obe strani pa medtem štejeta žrtve krvavih spopadov prejšnjih dni. Po najnovejših vestih naj bi v bojih, ki so se začeli v sredo, umrlo več kot 90 ljudi, medtem ko je kakih 200 bilo ranjenih. «Obveščeni krogi» javljajo, da je med žrtvami 18 libanonskih vojakov in trije palestinci, agenti, okrog 60 Palestincov in kakih dvanajst civilistov.

Poraja se tudi vprašanje, kdo je dal povod za hude incidente, ki grozijo, da bodo pahnili Libanon v državljansko vojno. V tej zvezi postavljajo tako v palestinskih kot v arabskih krogih domnevo, da so spopade povzročili tuji agenti, bodisi iz Jordanije, kot tudi iz Izraela in ZDA. Kaže namreč, da sta prav agenta jordanske obveščevalne službe izvedla preteklo noč atentat na most na cesti med Sidonom in Tirom, ki je bil popolnoma porušen. Palestinske organizacije so odkrito obtožile Jordanijo, da je organizirala atentat, da bi onemogočili premirje med vojsko in gverilci. Sicer pa so že v preteklih dneh številni očividci poročali o ostrostrlehih, ki so s streljali tako na libanonske vojske kot na palestinske gverilce. List «Al Moharrer» piše, da gre za poskus, da bi povsem onemogočili sožitje med libanonskimi državljani in Palestinci, ki traja že petindvajset let. Časopis dodaja, da so Palestinci zajeli dva jordanska agenta, ki sta pripravljala atentate tudi proti libanonskim po-

litničnim predstavnikom, ki se zavzemajo za spravo s Palestinci.

Kriza med vojsko in fedajini se je torej iz vojskega preselila na politično področje ter bo prav gotovo še imela posledice bodisi za notranjo politiko Libanona, kot tudi za razvoj bližnjevzhodne krize in palestinskega odporiškega gibanja. O tem, da ni kriza samo notranja zadeva Libanona, ampak zanima vse arabske države, priča tudi dejstvo, da so se v Bejrutu zbrali kvalificirani predstavniki skoraj vseh arabskih vlad. Tako je libanonski predsednik Frangie sprejel danes generalnega tajnika Arabske lige, bivšega egiptovskega zunanjega ministra Mahmuda Riada, osebnega predstavnika egiptovskega predsednika Sadata Al Kholija in sirskega zunanjega ministra Khaddama. V Bejrut je prišel tudi osebni odposlanec maroškega kralja Hasana Sidi Bana, ki je imel danes daljši pogovor s palestinskim voditeljem Arafatom.

Za sedaj pa posredovanje arabskih držav še ni rodilo konkretnih sadov, menda predvsem zaradi nepopustljivosti libanonskega predsednika republik Frangieja. Slednji, menda v polemiki s samim predsednikom bejrutske vlade, ki zagovarja bolj ohlapno stališče, zahteva, naj bi redna vojska prevzela nadzorstvo nad palestinskimi taborišči, čemur seveda palestinske organizacije odločno nasprotujejo. V vrhovih libanonske vojske pa pritiskajo na predsednika republik, naj s trdo roko in enkrat za vselej obruča na gverilce, po zgledu jordanskega «črnega septembra», ko je kraj Husein ukazal množični pokol Palestincev.

Taka rešitev pa bi po vsej verjetnosti imela za Libanon hude posledice, ker bi lahko med drugim povzročila ljudsko vstajo pod vodstvom levice, ki zagovarja spoznavanje z gverilci in sodelovanje Libanona v vojni proti Izraelu. Govori se tudi o morebitnem neposrednem posegu Sirije, poleg tega pa je jasno, da bi tudi ostale arabske države ostro reagirale proti Libanonu. V Bejrutu govore celo o možnosti ameriškega izkrcanja v Libanonu, ko bi položaj v tej državi postal še bolj kaotičen.

Fasist Freda ponovno zaslišan

MILAN, 5. — Preiskovalni sodnik Gerardo D'Ambrosio, ki vodi preiskavo o pokolu na milanskem Trgu Fontana decembra 1969, je danes znova zaslišal glavnega obtožence, fašističnega pravnika iz Padove Franca Freda. Ob navzočnosti namestnika državnega pravnika Alessandra in branilcev ter predstavnikov prizadetih strank se je sodnik zadržal v zaporu San Vittore več kot šest ur. Po zaključku zaslišanja ni hotel dr. D'Ambrosio dati nobenih izjav, odvetniki pa so povedali, da je bil govor o dokaznih elementih, ki so jih preisko-

DRUGI DAN BIVANJA V SLOVENIJI EDVARDA GIEREKA

Srečanje z občani v rudarskem Velenju

Obisk tovarne «Gorenje» - Rudarji poljskemu gostu podarili rudarsko obleko

(Od našega dopisnika)
LJUBLJANA, 5. — Danes drugi dan bivanja v Sloveniji je voditelj poljske partije Edvard Gierek s soprogo in spremstvom obiskal znano rudarsko mesto Velenje na Štajerskem. Poljske goste so na tem obisku spremljali tajnik izvršnega biroja predsedstva ZKJ Stane Dolanc s soprogo, član biroja Stevan Doronksi, predsednik ZKS Franc Popit, predsednik izvršnega sveta Slovenije Andrej Marinc ter jugoslovanski veleposlanik na Poljskem Vlado Maleski.

Poljski gostje so si najprej ogledali znano tovarno gospodinskih strojev «Gorenje», ki je v zadnjih letih prerastla v največje tovrstno podjetje v Jugoslaviji in gospodarsko sodeluje z mnogimi tujimi podjetji, med njimi tudi s poljskimi. Gostje so se zadržali v tovarni dobro uro in si podrobno ogledali celotno proizvodnjo.

Edvard Gierek se je nato s spremljevalci podal še na ogled soštanske termoelektrarne in rudnika v Velenju. Tu so ga rudarji zlasti prisrčno sprejeli, saj je bil v mladosti dolga leta rudar in je delal po raznih rudnikih v Franciji in Belgiji. Velenjski rudarji so mu v spomin na obisk podarili rudarsko uniformo in rudarsko kladivo.

Gostje so si zatem ogledali mesto Velenje, ki je napravilo največ zelo prijeten vtis.

Medtem se je na širni ploščadi pred kulturnim domom v Velenju zbrala večštevna množica Velenčanov, ki so toplo pozdravili poljske goste, ki so prišli v dom Edvardu Giereku in njegovi soprogi sta deček in deklica izročila šopek cvetja, dva para v stanku, ki je bil v Padovi 18. aprila 1969 in na katerem so pripravili načrt o atentatih v Milanu in Rimu. Kot kaže, ni Freda dal zadovoljivih odgovorov na vprašanja v tej zvezi.

DRAGO KOSMRLJ

Primorski dnevnik odslej v torkih na osmih straneh

S pojutrišnjim dnevom bo Primorski dnevnik izhajal poleg tudi v torkih na osmih straneh. Ena od dveh dodatnih strani bo posvečena fotokroniki najvažnejših domačih in mednarodnih dogodkov med tednom, predvsem pa v nedeljo, druga pa nedeljskim sporinim dogodkom, komentarjem in člankom. Naša športna rubrika bo tako obsegala v torkih dve strani, kar nam bo omogočilo izčrpnje obveščanje tako o domačih kot tudi o italijanskih, jugoslovanskih in mednarodnih sporinim dogodkih sploh. Prepričani smo, da bomo s tem ustregli že večkrat izraženi želji številnih prijateljev športa med našo slovensko zamejsko mladino, s povečanjem števila strani v torkih pa tudi vsem našim zvestim čitateljem.

Uredništvo

Uspeh italijanske ekspedicije na Everest

KATMANDU, 5. — Italijanska ekspedicija na najvišjo goro sveta na 8.848 metrov visok Mont Everest, se je zaključila uspešno. Danes okrog polne sta dve navze dosegli vrh iz zadnjega taborišča, ki so ga postavili v višini 8.513 metrov, potem ko sta morali zaradi slabega vremena več dni čakati na višini 8.000 metrov. Navezi, ki sta dosegli vrh, sta sestavljala dva Italijana, Mirko Minuzza in Rinaldo Carrel, ter dva Nepalca, šerpi Thapka Tenzing in Sambu Tamang.

VODITEJ POLJSKE PARTIJE GIEREK, KI JE V PETEK PRISPEL NA PETNEVNI URADNI OBISK V JUGOSLAVIJO IN JE IMEL NA BRDU PRI KRANJU PRVE POGOVORE S TITOM, JE VČERAJ OBISKAL VELENJE. TU SI JE OGLEDAL VELEKO TOVARNO GOSPODINSKIH STROJEV «GORENJE». VELENJSKI RUDARJI PA SO GIEREKA, KOT BIVŠEGA DOLOGENEGA RUDARJA, IZREDNO TOPLO SPREJELI IN MU PODARILI RUDARSKO OBLEKO IN KLADIVO. GIEREK, KI SO GA VELENJČANI NAVDUŠENO POZDRAVILI, JE V KULTURNEM DOMU GOVORIL ZBRANIM PREDSTAVNIKOM VELENJSKEGA POLITIČNEGA, KULTURNEGA IN GOSPODARSKEGA ŽIVLJENJA.

Včeraj se je mudil v Trstu minister za trgovsko mornarico Lupis. V svojem govoru na svečanosti ob «Dnevu pomorščaka» je označil Trst za «zadnje italijansko pristanišče na Vzhodu, na skrajnih mejah Evropske gospodarske skupnosti». Dejal je tudi, v nasprotju s tem, kar sta pred njim govorila župan Spaccini in deželni odbornik Masutto, da ne soglašata z zakrbljenostjo, ki jo žuti v Trstu, ko se govori o reorganizaciji podjetij, ki so del družbe Finmare. Izrekel se je tudi za rekonstrukcijo tržarske luke skladno z operativnimi potrebami drugih severnojadranskih pristanišč, pri čemer je omenil Tržič.

V Dolini je bila svečana počastitev 100-letnice dolinske pošte z odprtjem razstave o tej pomembni stoletnici, ki odraža stoletni boj našega življa za narodnostne pravice. Izhajajoč iz razstavljene dokumentacije je župan Lovriha upravičeno dejal, da smo Slovenci še vedno diskriminirani. Ob tej priložnosti so odprli tudi muzej «ortoklo» ali starinsko stikalnico za oljke, filatelistično in numizmatično razstavo ter občinsko razstavo domačih vin. Danes pa bo v Dolini tradicionalna «majenca».

VČERAJ V VLADNI PALAČI

POGAJANJA ZA REŠITEV SPORA O ZAHTEVAH POŠTNIH USLUŽBENCEV

RIM, 5. — Ves dan so se nadaljevala pogajanja med vlado in sindikati poštne uslužbenice. Po sestanku, ki je trajal do zgodnjih jutranjih ur, so se sindikalni predstavniki danes okrog polne ponovno sestali z ministrom za delo in ministrom za pošto v vladni palači. Današnji pogovori so se s težavo razvijali zaradi velikih razlik med zahtevami sindikatov in predlogi vlade. Zato so sindikalne organizacije danes ponovno predložile osnovne točke zahtev poštne uslužbenice, ki se nanašajo na obveznost vlade, da bo uresničila preureditev poštne službe in poštne osebe, priznanje poštne uslužbenice posebne kategorije, ki naj bi veljala tudi za pokojnino; ter določitev pet plačilnih kategorij za vse uslužbenice. Po sindikalnih učenah naj bi stroški za zadostitev teh zahtev znašali okrog 90 milijard lir letno.

Popolne so se pogajanja nadaljevala z navzočnostjo predsednika vlade Andreottija, ki se je udeležil tako imenovane «tehnične» sestanke. Na teh pogovori je bil tudi zakladnik minister Malagodi. Okrog 16. ure je Andreotti zapustil sejo in v izjavi časninarjem, da se stvari s pogodbo razvijajo. Andreotti je dejal, da je vlada pripravljena vzeti resno v pretes zahteve poštne uslužbenice in da pripravila odgovor za globalno rešitev celotnega vprašanja. Omenil je tudi, da je vlada s prijetjem zakladnega ministra spolno razumevanje z gverilci in sodelovanje Libanona v vojni proti Izraelu. Govori se tudi o morebitnem neposrednem posegu Sirije, poleg tega pa je jasno, da bi tudi ostale arabske države ostro reagirale proti Libanonu. V Bejrutu govore celo o možnosti ameriškega izkrcanja v Libanonu, ko bi položaj v tej državi postal še bolj kaotičen.

VČERAJ V VLADNI PALAČI

POGAJANJA ZA REŠITEV SPORA O ZAHTEVAH POŠTNIH USLUŽBENCEV

RIM, 5. — Ves dan so se nadaljevala pogajanja med vlado in sindikati poštne uslužbenice. Po sestanku, ki je trajal do zgodnjih jutranjih ur, so se sindikalni predstavniki danes okrog polne ponovno sestali z ministrom za delo in ministrom za pošto v vladni palači. Današnji pogovori so se s težavo razvijali zaradi velikih razlik med zahtevami sindikatov in predlogi vlade. Zato so sindikalne organizacije danes ponovno predložile osnovne točke zahtev poštne uslužbenice, ki se nanašajo na obveznost vlade, da bo uresničila preureditev poštne službe in poštne osebe, priznanje poštne uslužbenice posebne kategorije, ki naj bi veljala tudi za pokojnino; ter določitev pet plačilnih kategorij za vse uslužbenice. Po sindikalnih učenah naj bi stroški za zadostitev teh zahtev znašali okrog 90 milijard lir letno.

Popolne so se pogajanja nadaljevala z navzočnostjo predsednika vlade Andreottija, ki se je udeležil tako imenovane «tehnične» sestanke. Na teh pogovori je bil tudi zakladnik minister Malagodi. Okrog 16. ure je Andreotti zapustil sejo in v izjavi časninarjem, da se stvari s pogodbo razvijajo. Andreotti je dejal, da je vlada pripravljena vzeti resno v pretes zahteve poštne uslužbenice in da pripravila odgovor za globalno rešitev celotnega vprašanja. Omenil je tudi, da je vlada s prijetjem zakladnega ministra spolno razumevanje z gverilci in sodelovanje Libanona v vojni proti Izraelu. Govori se tudi o morebitnem neposrednem posegu Sirije, poleg tega pa je jasno, da bi tudi ostale arabske države ostro reagirale proti Libanonu. V Bejrutu govore celo o možnosti ameriškega izkrcanja v Libanonu, ko bi položaj v tej državi postal še bolj kaotičen.

VODITEJ POLJSKE PARTIJE GIEREK, KI JE V PETEK PRISPEL NA PETNEVNI URADNI OBISK V JUGOSLAVIJO IN JE IMEL NA BRDU PRI KRANJU PRVE POGOVORE S TITOM, JE VČERAJ OBISKAL VELENJE. TU SI JE OGLEDAL VELEKO TOVARNO GOSPODINSKIH STROJEV «GORENJE». VELENJSKI RUDARJI PA SO GIEREKA, KOT BIVŠEGA DOLOGENEGA RUDARJA, IZREDNO TOPLO SPREJELI IN MU PODARILI RUDARSKO OBLEKO IN KLADIVO. GIEREK, KI SO GA VELENJČANI NAVDUŠENO POZDRAVILI, JE V KULTURNEM DOMU GOVORIL ZBRANIM PREDSTAVNIKOM VELENJSKEGA POLITIČNEGA, KULTURNEGA IN GOSPODARSKEGA ŽIVLJENJA.

Včeraj se je mudil v Trstu minister za trgovsko mornarico Lupis. V svojem govoru na svečanosti ob «Dnevu pomorščaka» je označil Trst za «zadnje italijansko pristanišče na Vzhodu, na skrajnih mejah Evropske gospodarske skupnosti». Dejal je tudi, v nasprotju s tem, kar sta pred njim govorila župan Spaccini in deželni odbornik Masutto, da ne soglašata z zakrbljenostjo, ki jo žuti v Trstu, ko se govori o reorganizaciji podjetij, ki so del družbe Finmare. Izrekel se je tudi za rekonstrukcijo tržarske luke skladno z operativnimi potrebami drugih severnojadranskih pristanišč, pri čemer je omenil Tržič.

V Dolini je bila svečana počastitev 100-letnice dolinske pošte z odprtjem razstave o tej pomembni stoletnici, ki odraža stoletni boj našega življa za narodnostne pravice. Izhajajoč iz razstavljene dokumentacije je župan Lovriha upravičeno dejal, da smo Slovenci še vedno diskriminirani. Ob tej priložnosti so odprli tudi muzej «ortoklo» ali starinsko stikalnico za oljke, filatelistično in numizmatično razstavo ter občinsko razstavo domačih vin. Danes pa bo v Dolini tradicionalna «majenca».

DRUGI DAN BIVANJA V SLOVENIJI EDVARDA GIEREKA

Srečanje z občani v rudarskem Velenju

Obisk tovarne «Gorenje» - Rudarji poljskemu gostu podarili rudarsko obleko

(Od našega dopisnika)
LJUBLJANA, 5. — Danes drugi dan bivanja v Sloveniji je voditelj poljske partije Edvard Gierek s soprogo in spremstvom obiskal znano rudarsko mesto Velenje na Štajerskem. Poljske goste so na tem obisku spremljali tajnik izvršnega biroja predsedstva ZKJ Stane Dolanc s soprogo, član biroja Stevan Doronksi, predsednik ZKS Franc Popit, predsednik izvršnega sveta Slovenije Andrej Marinc ter jugoslovanski veleposlanik na Poljskem Vlado Maleski.

Poljski gostje so si najprej ogledali znano tovarno gospodinskih strojev «Gorenje», ki je v zadnjih letih prerastla v največje tovrstno podjetje v Jugoslaviji in gospodarsko sodeluje z mnogimi tujimi podjetji, med njimi tudi s poljskimi. Gostje so se zadržali v tovarni dobro uro in si podrobno ogledali celotno proizvodnjo.

Edvard Gierek se je nato s spremljevalci podal še na ogled soštanske termoelektrarne in rudnika v Velenju. Tu so ga rudarji zlasti prisrčno sprejeli, saj je bil v mladosti dolga leta rudar in je delal po raznih rudnikih v Franciji in Belgiji. Velenjski rudarji so mu v spomin na obisk podarili rudarsko uniformo in rudarsko kladivo.

Gostje so si zatem ogledali mesto Velenje, ki je napravilo največ zelo prijeten vtis.

Medtem se je na širni ploščadi pred kulturnim domom v Velenju zbrala večštevna množica Velenčanov, ki so toplo pozdravili poljske goste, ki so prišli v dom Edvardu Giereku in njegovi soprogi sta deček in deklica izročila šopek cvetja, dva para v stanku, ki je bil v Padovi 18. aprila 1969 in na katerem so pripravili načrt o atentatih v Milanu in Rimu. Kot kaže, ni Freda dal zadovoljivih odgovorov na vprašanja v tej zvezi.

Tajnik poljske partije Edvard Gierek med ogledom Velenja v spremstvu Staneta Dolanca

OBISK MINISTRA ZA TRGOVINSKO MORNARICO V TRSTU

MINISTER LUPIS NI DAL NOBENIH ZAGOTOVIL ZA NAŠE PRISTANIŠČE

Polemika s stališči župana Spaccinija - Lupis ni hotel sprejeti delegacije sindikatov - Protest organizacij pristaniških delavcev

Ob prisotnosti najvišjih krajevnih in državnih predstavnikov ter ministra za trgovinsko mornarico...

baami drugih severnojadranskih pristanišč. Med temi je omenil Tržič. Po govornih so zaslužnim mornarjem razdelili nagrade, ki nosijo naslov «Avanti tutta».

Pobiranje podpisov pod peticijo za razpust fašističnih organizacij

Danes bodo na dveh krajih javno pobirali podpise na peticijo za zahtevo po razpustitvi fašističnih organizacij. Sekcija KPI «Vostok» pri Sv. Ivanu bo od 10.30 do 12.30 pobirala podpise na Trgu Gioberti, kjer bosta ob 11. uri govorila občinska svetovalec KPI Stojan Spetič in prof. Fausto Monfalcone na temo «Enotna mobilizacija in stalna budnost za preprečitev fašizma ter prevrnitivnih načrtov».

Od 9.30 do 12.30 bodo pobirali podpise v Ul. Soncini pred kinom. Pobiranje so organizirale krajevne sekcije ACLI, KPI, PSI, kulturni krožek «I. Grbec» in odbor za postavitev spomenika padlim v osvobodilnem boju v Skednju, pri Sv. Ani in s Kolonkova.

Pobiranje podpisov pod peticijo se nadaljuje v ponedeljeku na vseh drugih sedežih raznih organizacij in ustanov.

Konferenca o integraciji luškega gospodarstva na severnem Jadranu

Prilagoditveno soboto bo v Trstu srečanje, ki ga prireja deželna in katero bodo razpravljali o integraciji luškega gospodarstva na področju severnega Jadrana (gre za tako imenovano načrt 90), po letnici, ko naj bi to integracijo uresničili. Srečanje bo v hotelu ENALC pod Nabrežino, kjer bosta poročala inženir Cleto Morelli, ki je funkcionar ministristva za načrtovanje in proračun.

Na srečanje so predstavniki deželne uprave povabili poleg upraviteljev in sindikalistov, tudi strokovnjake deželnih vlad Stajerske, Koroške in Bavarske ter druge avstrijske gospodarske dejavnike. Znano je, da delo deželni razvojni načrt načelno področju vlogu južnega pristaniškega pasu Evrope.

OB ZAKLJUČKU ZAKONODAJNE DOBE DEŽELE

TISKOVNA KONFERENCA SLOVENSKE SKUPNOSTI

Dr. Štoka orisal delovanje v deželnem svetu v treh osnovnih smereh

V petek je Slovenska Skupnost privedla ob zaključku druge zakonodajne dobe deželne sveta Furlanije - Julijske krajine razgovor s predstavniki slovenskega tiska in radija, katerega so se udeležili predstavniki našega dnevnika, radija in skoraj vseh tednikov ter drugih periodičnih publikacij, ki izhajajo v zamejstvu.

Po uvodnem pozdravu predsednika sveta Slovenske skupnosti dr. Zorka Hareja je deželni svetovalec dr. Drago Štoka govoril o delu, ki je bilo opravljeno v deželnem svetu. Med drugim je omenil devet zakonskih predlogov, ki jih je svetovalec SS vložil v tej zakonodajni dobi, 16 interpelacij, 35 vprašanj in okrog 30 resolucij. Zelo številni so bili tudi popravki k raznim zakonskim osnutkom, od katerih je bilo nekaj pomembnih tudi odobrenih.

Dr. Štoka je nadaljeval, da se je njegovo delo v deželnem svetu in v okviru pristojnosti dežele razvijalo v treh smereh: v narodno-obrambni, kar je bilo vedno tesno povezano z antifašizmom, v gospodarsko - sindikalni, ko je šlo za vprašanja gospodarskega razvoja, razlaščenja in podobno, v socialni smeri in v tej zvezi je bilo zlasti pomembno vprašanje zaščite starejših ljudi in napori, da se prepreči izseljevanje iz Slovenske Benečije.

Glede Beneške Slovenije je bil dosežen v okviru dežele določen predelek, saj v začetku številne stranke niso hotele niti slišati o obstoju Slovencev na tem področju. Predsednik deželne odbora Berzanti med svojo izjavo 1968. leta sploh ni omenil beneških Slovencev, leto kasneje pa je že sprejel delegacijo beneških Slovencev. Zaradi tega je dr. Štoka tudi podčrtal pomembno dejstvo, da je bilo to vprašanje v celotnem petletnem delu deželne sveta stalno prisotno in nato navedel še nekatera druga važna obravnavana vprašanja, kot napore za vračanje slovenskih priimkov, stike z izseljenci in drugo.

Svoja izjavljala je dr. Štoka zaključil s splošno oceno delovanja dežele, in ugotovil, da bi bilo idealno, če bi dežela reševala vprašanja slovenske narodnostne skupnosti. Zelo ni mogoče zaradi omejenih pristojnosti in so zato potrebni skrupulozni napori za doseganje zakonitega, za kar pa je potrebno složno delo. Vendar pa je bilo tudi v okviru te omejenih omejenih pristojnosti nekaj narejenega in je možno še več narediti v prihodnosti.

V razpravo je med drugim posegel tudi urednik benediške lista

ške gospodarske skupnosti, kar naj bi bilo v skladu z ekskluzivnostjo interesov «šestertice» prej, «deveterice» sedaj, preseneča pa, da se načrt omejuje zgolj na Bavarsko, avstrijske dežele in - v citatu - tudi na Švico, popolnoma pa prezira (kar dokazuje tudi dejstvo, da na konferenco niso povabili strokovnjakov sosednjih dežel) vlog, ki jo lahko opravljajo slovenska in hrvaška pristanišča. In vendar si ni mogoče omissiti integracije luškega gospodarstva na severnem Jadranu brez Reke in Kopra. Razen če ni nastal načrt 80) kot izraz konkurence zapadnoevropskih monopolov proti jugoslovanskim pristaniščem. To pa bo težko vključiti v pojem «mostu», ki naj bi ga dežela Furlanija - Julijska krajina opravljala. Vračamo se k tezi, da sta Trst in Furlanija «na skrajnem roku Zapada», ne pa v «centru Evrope». Tu pa je velika razlika.

PO SKLEPU DEŽELNEGA ODBORA

Osmim kulturnim ustanovam uradno priznan deželni značaj

Med njimi je tudi Stalno slovensko gledališče - Sprememba regulacijskega načrta za področje severozahodno od Proseka

Na osnovi mnenja deželne komisije za kulturo in umetnost je na predlog odbornika za kulturo Giusta, je deželni odbor uradno priznal deželni značaj naslednjim osmim ustanovam: tržaškemu gledališču «Giuseppe Verdi», Stalnemu tržaškemu italijanskemu gledališču, Slovenskemu stalnemu gledališču, Inštitutu za mitelevropska srečanja v Gorici, Furlanskemu filozofskemu združenju Ascogli v Vidnu, Centru za kulturne pobude v Fordenonu, Deželnemu inštitutu za zgodovino osvobodilnih gibanj v deželi s sedežem v Trstu in Inštitutu za deželno juridična preučevanja ISGRE s sedežem v Vidnu.

Priznanje statusa deželne kulturne ustanove je bilo odobreno na osnovi člena 4 deželnega zakona, ki ga je deželni svet odobril letošnjega marca. Deželni odbor je tudi oddalil prvo razdelitev predvidene

skupne subvencije v višini 350 milijonov lir za omenjene ustanove v letošnjem finančnem letu. Tej prvi razdelitvi bodo sledile še naslednje. Deželni odbor je tudi razdelil priznanje 150 milijonov lir štirim krajinam (Trst 61 milijonov, Gorica 13 milijonov, Pordenon 59 milijonov in Furlanija 17 milijonov 750 tisoč), ki bodo ta sredstva razdelila ustanovam, združenjem in odborom, ki se ukvarjajo s socialnim skrbstvom. Deželni odbor je nato prav tako na predlog odbornika Štopperja nakazal akontacijo v višini 78 milijonov lir patronatno.

Na predlog odbornika za urbanistiko De Carlija je deželni odbor odobril varianto št. 14 tržaškega občinskega regulacijskega načrta, s čimer se spreminja področje severozahodno od Proseka iz kmetijskega nezajetnega področja v področje, kjer je možno graditi v interesu skupnosti.

Nova sekcija ANPI v Zgoniku

Pred dobrim tednom so se v Zgoniku zbrali bivši borci, terenci in aktivisti iz zgoniške občine. Vedno bolj so namreč čutili potrebo, da se organizirajo in ustanovijo sekcijo partizanskega združenja ANPI. Pogovorili so se in dogovorili. Tako so imenovali 15-članski odbor, ki se bo prvič sestel za porazdelitve dolžnosti v torek, 8. maja.

Na sestanku 28. aprila je prišla do izraza tudi pobuda, da se ustanovi antifašistični odbor. Pripravljalo delo za ustanovitev tega občinskega odbora seveda ni bilo poverjeno odboru sekcije ANPI. Tako bodo tudi o antifašističnem odboru sklepali na prihodnji seji v torek.

DANES V ZGONIKU

Proslava obletnice osvoboditve

Pri občinskem spomeniku padlim pred županstvom v Zgoniku bo danes ob 11. uri proslava obletnice osvoboditve, ki jo prireja občinska uprava. Na sporedu so polaganje vencev, nagovori in nastop mladinske pevске zbornice Rdeča zvezda.

Občinska uprava vabi vse občane, da se udeležijo proslave.

Danes, NEDELJA, 6. maja JANEZ

Sonce vzhaja ob 4.45 in zatone ob 19.18 - Dolžina dneva 14.33 - Luna vzhaja ob 7.35 in zatone ob 23.41

Jutri, PONEDELJEK, 7. maja STANKO

Vreme večera: najvišja temperatura 21 stopinj, najnižja 15,4, ob 19. uri 20,2, zračni pritisk 1020,2, ustaljen, vlaga 72-odstotna, brez vetra, nebo 8-10 desetink pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 16,5 stopinj

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 9. maja se je v Trstu rodilo 20 otrok, umrlo pa je 8 oseb. UMRLI SO: 73-letni Andrea Marsetti 66-letni Antonio Verani, 69-letna Maria Marsich vd. Urlni, 66-letni Giovanni Ladich, 64-letna Lucia Benvenuto pr. Lorenzutti, 69-letna Tecla Merlo vd. Zafferini, 77-letna Sofia Weissmann vd. Neri in 91-letna Francesca Ule vd. Skerl.

OKLICI: zidar Franca Milanese in učiteljica Antonia Preden, zidar

BIRME 1973

Presenetljivo velika izbira UR in ZLATNINE - ZLATO 18/750‰ - Velika izbira ur SEIKO - Posebni popusti.

Urnarna in zlatarna LAURENTI Trst - Trieste, Largo Santorio 4

ZARADI POPOLNEGA POMANJKANJA DOKAZOV

Režiser Ludovico Codella včeraj izpuščen iz Koronea

Dolžili so ga sodelovanja pri atentatu na hranilnike nafte pod Dolino

Režiser Codella zapuška Koroneo. Ob njem je njegova žena

Nekaj minut pred poldnevom je 28-letni režiser Ludovico Codella iz Rima, ki so ga dolžili sodelovanja pri atentatu na hranilnike nafte pri Dolini, končno prišel iz koroneških zaporov. Njegova mlada žena Vittoria Castelli je včeraj dopoldne priselila iz Rima s kavčijo dva milijona lir in v kratkem je bil Codella izpuščen na svobodo, kot je predvideval odlok prizivnega sodišča, ki je tako ovrlo obtožnico preiskovalnega sodnika dr. Sarda in preiskovalce političnega oddelka kvestre. Osvobodilni so ga zaradi popolnega pomanjkanja dokazov.

Takoj po izpustitvi se je z ženo podal k odvetniku Remu Cucagnini, pozno popoldne pa je z vlakom zapustil naše mesto, kjer je bil na prisilnem obisku od 26. februarja letos. Preden je odšel iz Trsta je novinarjem na kratko obnovil svojo znano zadevo in pri tem je še enkrat poudaril, da ga je obtožba presenečila, saj je vedno nasprotoval terorizmu, ker se dobro zaveda odgovornosti vsakega napredno politično angažiranega človeka. Dejal je tudi, da je v zaporu bil v samsici do zadnjega dne, ko ni bilo več potrebno.

Preiskava o atentatu se seveda nadaljuje v strogi tajnosti in do sedaj ni znano, katere ukrepe bosta v politični sodni oblasti in politični oddelki kvestre za izsleditev krivcev.

Še en uspeh naših gimnazijcev

Z nagrajevanjem najboljših se je včeraj zaključil III. umetniški natečaj za deželne znanstvene liceje, ki ga je pod pokroviteljstvom avtonomne dežele Furlanije - Julijske krajine priredil znanstveni licej «G. Galilei». Prireditelj se je vršila v prostorih ARAC v ljudskem vrtu.

Naši dijaki so se tokrat izredno izkazali, saj so odnesli dve prvi mesti od petih možnih, poleg tega so zasedli še dve drugi in posebno priznanje. S tem so se izkazali kot najuspešnejši licej v Trstu in dokazali, da imamo na našiholah izredne talente.

V risanju sta zasedli Erika Škerl in Melita Valli pro in drugo mesto: prva je prejela lep pokal v obliki srebrne medalje, druga pa srebrno medaljo dežele ter knjigo.

V okviru grafike pa so naši dijaki dokazali, da nadaljujejo tradicijo odličnih slovenskih grafikov, saj so tudi tu bili na prvem in drugem mestu ter dosegli še posebno priznanje. Prva nagrada, pokal goriske občine, je pripadla Ireni Sotki, druga srebrna medalja tržaške hranilnice pa Sari Zucolci. Poleg tega je Adam Kapčič prejel manjši pokal. Kot zanimivost lahko povemo, da so vsi trije grafiki iz četrte redne.

Na koncu pa ne smemo pozabiti profesorice Franke Fornazarič, ki je v veliki meri pripomogla dijakom do spodbudnih uspehov. Kapčič

Včeraj-danes

Daniele Maver in bolničarka Renata Leve, časnik trg mornarice Dario Neami in univerz. študentka Marina Marin, učitelj Giuseppe Battaglini in učiteljica Carmelina Triolo, mehanik Bruno Tonetto in trg. pomočnica Svetlana Kosmina, inštalater Franco Chinnici in uradnica Maria Marsetti, uradnik Guglielmo Bole in uradnica Ada Giovani, žerjavar Claudio Novak in uradnica Luciana Dao, mehanik Franco Mohor in šivilja Silvia Malalan, uradnik Carlo Bruno in uradnica Fulvia Stalio, delavec Roberto Boschian in gospodinja Laura Zanon, ind. risar Riccardo Visintin in uradnica Fiammetta Piovoso, mehanik Bruno Urzan in delavka Laura Valli, posestnik Fabio De Bellis in univerz. študentka Simonetta Fiume, mizar Renato Sussan in delavka Bianca Valdemarin, univerz. raziskovalec Giuliano Sauli in univerz. tehnik Mariualiso Pizzulin, električar Vincio Loberti in uradnica Vincenzina Palumbo, pleksar Vittorio Stolfo in uradnica Ivana Dolce, tehnik-radiolog Edoardo Taticek in uradnica Cecilia Zavaldi, tehnik Livio Chetta in gospodinja Maria Cristina Delloro, uradnik Nevio Malusa in uradnica Clara Madrusanni, pristaniščnik Adriano Mihalič in trg. pomočnica Anita Schillani, delavec Umberto Persel-

Kulturno-zabavna prireditev ob X. dnevu pomorščaka

Vsrednjavni praznik pomorščakov se je po jutranjih uradnih slovesnostih zaključil včeraj popoldne s kulturno-zabavno prireditvijo v Politeama Rossetti, ki jo je pripravila italijanska televizija v režiji Manfreda Matteoliija. Celotno predstavo so posneli za radijsko oddajo «Avanti tutta».

Na samem začetku je bila, po uvodnih zvokih godbe na pihala vojne mornarice iz La Spezie, ki je zaigrala mornariško koračnico, slovesna podelitev nagrade «zlatega albatrosa», tistim osebnostim iz kulturne in umetniške življenja, ki so se posebno izkazali pri širjenju znanja o pomorskem življenju. Letos je visoko priznanje prejel zemljepisni inštitut de Agostini. Ravnatelj zažobe Pampalomiju je «zlatega albatrosa» izročil predstavnik ministristva za trgovsko mornarico Baudano.

Sledil je zabavni spored z nastopom znanih igralcev italijanskega radia in televizije kot Gioiote Gentile, Renata Cominetti, Enza Guarini, Carla Todera in Giulia Marchettija ter pevcev lahke glasbe Antonelle Bottazzi, Fiammette, Elena Caliva, Jenny Mac Klean, Claudia Lippija in Ninija Rossa, ki je v svojo trobento navdušil številno občinstvo. Lep in navdušujoč je bil tudi nastop tržaškega pevskega zbora «Antonio Illesberg», ki je zapel «Marinairesco» v tržaškem narečju.

Seja Sindikata slovenske šole

V torek, 8. t. m. ob 17. uri seja odbora. Na dnevnem redu bodo: razprava o predložitvi za zasedanje mesečne komisije; razprava o napovedanih pobudah solskih sindikatov in delavskih konfederacij za doseg sprememb in dopolnitev zakonskemu osnutku o ureditvi gospodarskega in pravnega položaja solskega osebja; razprava o stališču Sindikata slovenske šole do omenjenih pobud; razno.

Ob 50-letnici MD «Prosveta»

Opčine Slovensko P D «TABOR» Opčine

C. GOLAR DVE NEVESTI

Režija: A. PETJŠ PD «I. Grbec» - v petek, 11. t. m. ob 20.30 v kinodvorani v Skednju; PD «V. Vodnik» - v soboto, 12. t. m. ob 21. uri v Dolini.

MLADINSKI ODER

Premiera K. BRENKOVA IGRA O BOGATINU IN ZDRAVILNEM KAMNU

Režija: prof. I. Artac V nedeljo, 13. t. m. ob 16.30 v Prosvetnem domu na Opčinah. Vljudno vabljeno!

PD «IVAN CANKAR» pri Sv. Jakobu - Trst

priredi v soboto, 12. t. m. ob 21.00. Vljudno vabljeno!

CANKARJEVO PROSLAVO

s koncertom mešanega in moškega pevskega zbora iz Divace, ki ga vodi Edi Race. Vljudno vabljeno!

Marizi in Sergiju Kozmini se je rodila krepka HČERKA

Srečnima staršema, in zlasti svoji bivši igralki, čestitajo odbor in vsi prijatelji športnega društva «Sokol» iz Nabrežine.

Razstave

V Tržaški knjigarni razstavlja do konca maja novejša olja - akte, pesjaže in tihotizija - Robert Kozman. Vljudno vabljeno.

LOTERIJA

Table with lottery results: BARI, CAGLIARI, FIRENCE, GENOVA, MILAN, NEAPEL, PALERMO, TURIN, BENETKE, ENALOTTO, ENALOTTO, Kvote: 12 točk - 6.284.000 lir, 11 - 172.000.000; 10 točk - 18.000 lir.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 13. do 16. ure) All'Angelo d'Orto, Trg Goldoni 8, Cipolla, Ul. Belgoglio 4, Ai Due Lucci, Ul. Ginnastica 44, Miani, Drevo-red Miramare 117 (Barkovlje), NOČNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30) Dr. Gmeiner, Ul. Giulija 14, Manzoni, Largo Sominio 4, INAM Al Cedro, Trg Oberdan 2, Ai Gemelli, Ul. Zorutti 19/c.

SEBOFLEX

VSE ZA KINO IN FOTOGRAFSKI MATERIAL Trst, Ul. Mazzini 51. Tel. 733-361 Prijatelje in znance naprošamo da nas obiščejo

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst

Ivan Pregelj TOLMINCI

po dramatisaciji Mitje Mejaka za Stalno slovensko gledališče priredil Filibert Benedičič

Scena: Klavdij Palčić Kostumi: Anja Dolenc Glasba: Marjan Gabrijelčič Asistent režije: Mario Uršič Režija: JOŽE BABIČ Koreografska postavitev alegorije: Selma Micheluzzi Korepetitor: Ignacij Ota

Razpored predstav pod rubriko «Gledališča».

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst

Kulturni dom SAŠA SKUFCA «JANKO IN METKA» otroška spevoigra v treh dejanjih

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst Kulturni dom

Glasbeno-baletni popoldan

Nastopajo gojenci Glasbene matice iz Trsta in baletke škvedenjskega doma. Koordinacija in koreografija: SELMA MICHELUZZI

SLOVENSKO AMATERSKO GLEDALIŠČE - Trst

V torek, 8. maja ob 21. uri v dvorani PD «I. Cankar», Ulica Montecchi 6

SLOVENSKE BRIDKE IN PIKASTE

Recital gledališkega umetnika Staneta Raztresena

Slovenski klub priredi v torek, 8. maja ob 20.30 predavanje

RUDI KLARIC DELO REPORTERJA NA TELEVIZIJI

Znani reporter RTV Ljubljana bo govoril o svojem vsakodnevnem delu in potovanjih po svetu ter prikazal enega izmed svojih uspešnih filmov. Vabljeno!

PD SLAVKO ŠKAMPERLE - Sv. Ivan

vabi člane in prijatelje na zanimivo predavanje prof. SAMA PAHORJA

«JEZIKOVNE PRAVICE SLOVENCEV NA TRŽAŠKEM»

Predavanje bo v sredo, 9. maja ob 20.30 v društvenih prostorih.

Prosveta

V ponedeljek, 7. maja bo na ponedeljskem večeru Društva slovenskih izobražencev predaval prof. Aleš Lokar o temi «Amerika kot sem jo videl jaz». Predavanje bodo ilustrirali filmski posnetki. Začetek ob 20. uri. Predavanje bo v mali dvorani Slovenske prosvete, Ul. Donizetti 3.

Šolske vesti

Osnovna šola v Devinu obvešča, da bo danes v solskih prostorih razstava ročnih del in risb.

Izleti

SPDT priredi 13. maja avtobusni izlet na Čaven z vzporom na Kucel, kjer bo srečanje z goriskimi planinci. Vpisovanje v Ul. Geppa 9/II do 8. maja.

KINO NA OPČINAH

predvaja danes ob 15. uri: «JOE KIDD» Western. Igra Clint Eastwood.

Mali oglasi

DRUŠTVENA gostilna Gabrovec išče novega gostilničarja. «CITROEN» - mehanika delavca Samaritani in Miceo in prodaja nove mestnih delov v Ul. Rittmeyer 4/a.

«Čevabčija» (izdelovalec čevapčičev) starejši, izkušen išče zaposlitev v obmorskem kraju, Ponedelje Bora, Prendič, Cirila i Metodija 3, Niš.

DRUŽINA TARTARELLI, Villa Cavafaccioni, Ul. Fabio Severo, tel. 750110, flobus št. 17, išče stalno pomočnico s prenočitvenimi, prosti nedelje. Za plačo telefonirati na omenjeno številko.

inž. DUŠAN MILIČ

Pokopali smo ga v torek, 1. maja 1973 v Torontu. Globoko ušločena žena Angela, sin Damir z družino, starši, sestri s družinama ter družine škarar in Grmelc Toronto, Zagreb, Veliki Repen, Opčine, 6. maja 1973

Gledališča

KULTURNI DOM Danes, 6. maja ob 16. uri Pregelj-Mejak «Tolminci» za abnoma red C-prva nedelja po premieri; v sredo, 9. maja ob 20.30 abnoma red D - mladinski v sredo; v četrtek, 10. maja ob 20.30 abnoma red E - mladinski v četrtek.

Jutri, 7. t. m. ob 15.30 in v torek, 8. t. m. ob 15.30 Saša Skufca «Janko in Metka».

SAG Predstave Slovenskega amaterskega gledališča v Trstu: danes, 6. maja 1973 ob 17. uri v svetovinskem Marjinem domu: Arkady Leokum «Sovražnika?»; v torek, 8. maja ob 21. uri v dvorani PD «Ivan Cankar», Ul. Montecchi 6: gostovanje gledališkega umetnika Staneta Raztresena z recitalom «Slovenske bridke in pikaste»; v sredo, 9. maja ob 21. uri v Prosvetnem domu na Opčinah: Jole Javoršek «Povečevalno steklo».

VERDI Prihodnji koncert spomladanske simfonične sezone, na programu v petek ob 21. in v soboto ob 18. uri, bo vodil slovenski dirigent Evgenij Svetlanov, dirigent državnega simfoničnega orkestra iz Moskve. Kot solista bosta sodelovala pianist Tihor Krennikov in violonist Vladimir Spivakov. Spored bo obsegal kantato Sergeja Prokofjeva «Aleksander Nevskij» za mezosopran, zbor in orkester. Solistka bo Larissa Avdejeva; I. koncert Prokofjeva za orkester in violino ter I. koncert za orkester in klavir Krennikova. Prodaja vstopnic se bo začela v torek pri blagajni gledališča.

AVDIOTORIJ «Za dušo in muko, ki si nam jo dal» je zbirka tekstov Bettine, Barnija, Giottija, Sabe, Slataperja, Stuparicha in Sveva, ki jih bodo predstavlili Teatra Stabile po predstavitvi v petek in soboto v mali dvorani gledališča Rossetti izvajali Avditoriju za šole. V režiji Franciska Macedonia in v sodelovanju s pevko ljudskih pesmi Alvio Dudine bodo nastopili Lidia Braico, Riccardo Canali, Franco Jesurum, Tonino Pavan, Ariella Reggio.

Kino

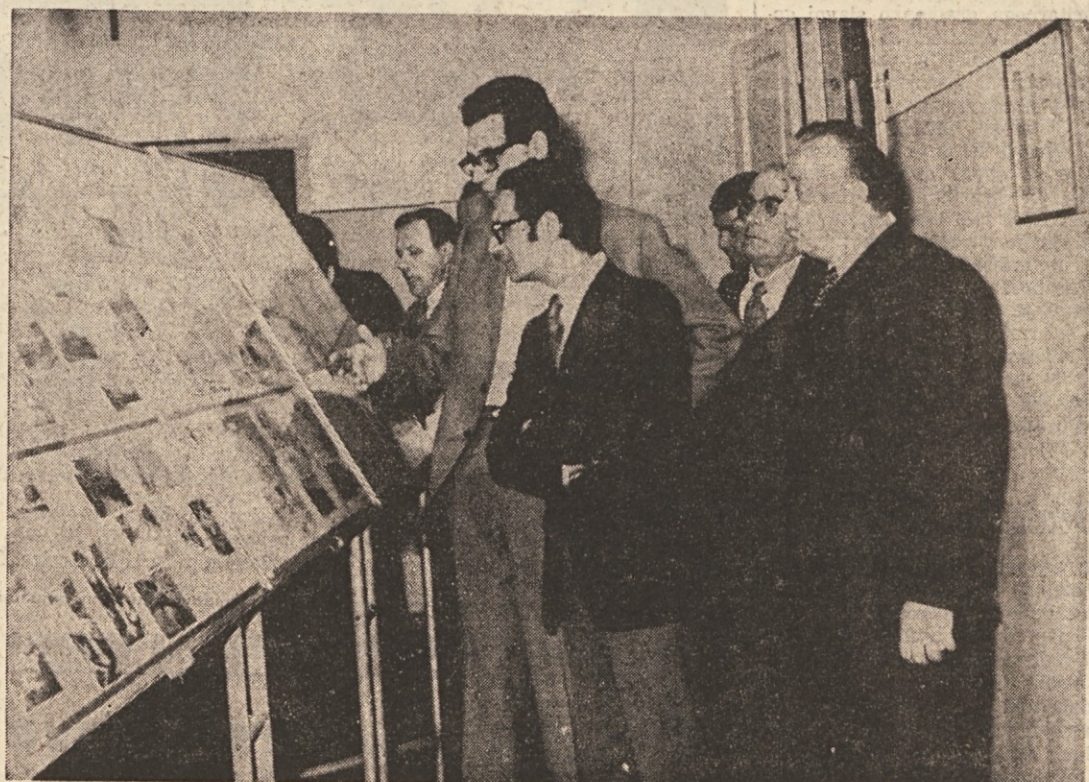
Nazionale 15.00 «L'onorata famiglia, uccidere è cosa nostra». R. Pellegrin, S. Stefanelli, Maria Ferra. Prepevovano mladini pod 18. letom. Excelesior 14.30 «Malizia». Tina Altomonte, Lilla Brignone, 19.15 letom. Prepevovano mladini pod 18. letom. Ob 10.00 in 11.30 otroška matineja: «Miau, miau, arriva arriba». Grattacielo 14.30 «Tutto quello che avreste voluto sapere sul sesso non avete mai osato chiedere». «Weed» Allen. Prepevovano mladini pod 18. letom. Fenice 14.30 «Nessuna pietà per Ugo». Burt Lancaster in Bruce Davidson. Prepevovano mladini pod 18. letom. Iden 15.00 «Gli anni dell'avventura». Anne Bancroft in Robert Shaw. Barvni film. Ritz 15.00-22.15 «L'emigrante». A. Cellentano in Claudia Mori. Barvni film. Aurora 15.00 «Film d'amore e d'anarchia». Barvni film. M. Melato, G. Giannini. Prepevovano mladini pod 18. letom

VČERAJ V PROSTORIH NIŽJE SREDNJE ŠOLE «SIMON GREGORČIČ»

RAZSTAVA O STOLETNICI DOLINSKE POŠTE
PRIČA BOJA ZA NAŠE NARODNOSTNE PRAVICE

Župan Lovriha je ob odprtju razstave poudaril, da smo Slovenci še vedno diskriminirani - Odprt tudi muzej s «torklo» - Danes slovesno praznovanje «Majence»

V dolinski nižji srednji šoli «Simon Gregorčič» včeraj ni bilo pouka kot običajno. Dijaki so s profesorji izkoristili prijetno majso pomladno vzdušje in odšli na šolski izlet. Sola pa kljub temu ni bila prazna. Začasno odsotnost dijakov je izkoristil pripravljalni odbor za proslavo stoletnice...

Predstavniki oblasti si ogledujejo izložbo o razstavi

Včerajšnje praznovanje stoletnice dolinskega poštnega urada pa ni bilo zgolj eden od tolikih kulturnih dogodkov, in tudi razstava o zgodovini pošte v Dolini ni bila le zanimiv prikaz stoletnega poštnega urada, temveč predvsem dokaz in odraz našega stoletnega boja za narodnostne pravice.

Župan Lovriha govori ob odprtju razstave

Globoko se morajo zamisliti, kajti vse tako pomembnem mejniku, smo morali zal, še enkrat ugotoviti, da se vse tiste zahteve niso povsem izpolnile. Celo nasprotno! Stanje se je v marsičem v teku desetletij kazalo za to, da je ravno pošta, ki je pred sto leti vzklesala v svoj poštini žig besede «Dolina b. Trieste»...

DOLINA 6., 7., in 8. maja 1973

«MAJENCE»

Danes, 6. maja - ob 15. uri koncert godbe z Brega; ob 17. uri nastop Saleške folklorne skupine iz Velenja in pevskega zbora V. Vodopivec iz Ljubljane; ob 19. do 24. ure ples s «THE LORDS»; 24. ure ples s «THE LORDS»; Tork, 8. maja - ob 18. uri koncert godbe z Brega; ob 19. uri podiranje «majas»; V primeru slabega vremena bo nastop Saleške folklorne skupine iz Velenja in pevskega zbora V. Vodopivec iz Ljubljane ob 18. uri v občinski telodavnici.

Vse dni: XVII. OBČIN. RAZSTAVA DOMAČIH VIN

100-LETNICA POŠTNEGA URADA V DOLINI

Danes, 6. maja - Razstava zgodovine pošte, razstava denarnih zbir in mladinskih risb s poštno tematiko od 8. do 20. ure; ob 16. uri nagradno razstavljanje.

OTVORITEV STIKALNE OLJKE «TORKLE»

preurejene v muzej - Fotografiska razstava Maria Majence.

šole «Simon Gregorčič».

Ob slovesnem odprtju razstave je to odločno poudaril župan in predsednik pripravljalnega odbora Dušan Lovriha, ki je po združenem in zalvalnem nagovoru ugotovil, da smo zamejski Slovenci še danes, po tolikih bojih za narodnostne pravice, diskriminirani. Očitno se je ob tem zavzel, da bi nam končno vrnil v vseih ravneh prava izvorna imena.

Hostje so si nato lahko ogledali bogato razstavo o zgodovini pošte v naših krajih, ki sta jo v glavnem uredila izvedenca dr. Fran Jurčičević in kap. Italo Vaschetto.

Darovi in prispevki

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB NA KONTOVELU
Ljubo Gerlac s Proseka 5000 lir.
Ob 24. obletnici smrti Milana Starca daruje Vida 3000 lir.

Odbor za postavitev spomenika padlim v NOB na Kontovelu se zahvaljuje Centralnemu odboru za pomoč in zanimanje pri dobavi sadik in dreves za okrasitev okolja spomenika.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB V BAZOVICI
Namesto cvetja na grob Ivane Mijač, matere Pavle Stopar, ter Mire Gornik darujeta Lojzka Križmančič in Tončka Demichele 6000 lir.

V počastitev spomina pok. Ivane Mijač daruje Pavla Stopar z družino 5000 lir.
Ob priliki nastopa v Prosvetnem domu v Bazovici daruje ansambel «Kraški cvet» 5000 lir.

Ob drugi obletnici smrti sestre Marije Cufar daruje Ivanka 20.000 lir.

Namesto cvetja na grob Mire Gornik daruje Svetko Cufar z družino 2000 lir.

Svetko Pelan daruje 10.000 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB V GABROVCU
Miro Blažina (Prosek št. 63) 10.000 lir.
Mario Černjava (Prosek št. 201) 10.000 lir.
Mirko Antonič (št. 31/a) 10.000 lir.
Alojz Husu

šole «Simon Gregorčič».

Razstava obsega številne zbirke znakov, razglednic, starih žigosanih pisem in drugih dokumentov, ki nazorno prikazujejo zgodovino Doline in sosednjih vasi ter zgodovino poštnega urada posebej. Za to priložnost je pripravljali odbor izdelal dve razglednici s krajevnimi motivi, žigosano s posebnim spominskim žigom. Obenem je izdal serijo spominskih zlatih, srebrnih in bronastih kolajm, ki jih obiskovalci razstave lahko kupijo. Prosnaste kolajne so na prodaj po 2.500 lir, sreberne po 12 tisoč, zlate pa po 150 tisoč lir in jih vsakdo lahko naroči do 31. maja.

Po kratki zakuski so si gostje ogledali tudi novi občinski muzej, kjer je razstavljena «torkla», ki je nekakšen simbol preteklega proizvajalne dejavnosti v dolinski občini in so jo včeraj, ob tej priložnosti tudi uradno odprli.

V okviru proslave stoletnice poštne urada v Dolini bo oanes ob 10. uri mednarodno srečanje filatelistov in numizmatikov, ki si bodo lahko izmenjali mnenja, izkušnje in razne zbirke. Malo kasneje, bo srečanje za izmenjavo deželnih poštних dokumentov, v popoldanskih urah pa bo po sprejemu pri županu slovesno nagradjevanje razstavljavcev, katerih razstavljane dela je že včeraj ocenila posebna komisija. S tem bo zaključena razstava sama, čeprav bi bilo nad vse potrebno in koristno, da bi bila odprta več dni in da bi si jo tako lahko ogledalo več ljudi.

Obiskovalcev danes sicer ne bo manjkalo, kajti vzporedno s proslavo stoletnice pošte bo danes v Dolini praznovanje tradicionalne «Majence». Dolinski fantje se tudi letos za ta dogodek skrbno pripravljajo. Na glavnem trgu med kosatimi kostanji bodo postavili mlaj, okrog katerega bodo v večernih urah, po kulturnem sporedu, zaplesali pari. Kulturni spored se bo začel ob 15. uri s koncertom godbe na pihala iz Brega, ob 17. uri pa bo nastop folklorne skupine iz Velenja ter akademskega pevskega zbora «Vinko Vodopivec» iz Ljubljane.

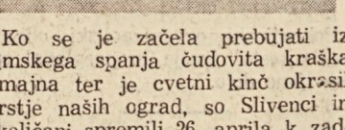
Pa še besedo o XVII. občinski razstavi domačih vin. Letos sodelujejo na njej s svojim vinskim pridelkom naslednji vinogradniki.

Bele vino:
Josip Sancin, Dolina 112; Karlo Slavec, Dolina 126; Marij Canzani.

Črno vino:
Josip Sancin, Dolina 112; Angel Veglia, Domio 102; Avguštin Dobriča, Pulje 56a; Albert Derganc, Log 74; Josip Rapotec, Prebened 18; Andrej Hervat, Hrvati 36; Stefanja Smotlak vd. Bandi, Mačkovo 44; Damjan Mauri, Boljunc 268; Klavdij Coffoli, Boljunc 414; Josip Žerjal, Dolina 161.

Razstavo so odprli včeraj in bo odprta še danes in jutri.

Ob mnogo preranem grobu Mirka Perica iz Slivnega

njegovih ciljev. Toda narava je zastavila Mirkov polet; leta 1969 je moral zaradi poslabšanja bolezni opustiti skoro vsako delovanje. Njegov motor ga je vsakodnevno odstavil in nanrežinski kavarni, kjer je pri stalnem omizju premeleval domače in svetovne dogodke. Foslednji udarec mu je zadala bolezen nekaj dni pred smrtjo, ko so ga v naglici prepeljali v tržiško bolnišnico, odtoč pa na center za oživiljanje v Videm.

Družina pok. Mirka se preko našega dnevnika iskreno zahvaljuje zdravniškemu in bolničarskemu osebju obeh ustanov za nad vse človeški odnos do pokojnika. Zlasti dr. Botter iz Tržiča in njegovo osebje so storili vse za lajšanje zadnjih dni in ur predragemu bolniku.

Kot posekan hrast je padel naš Mirko, začet od neizbežne usode. Kremenit in odločen značaja je silil k vedno večji razgledanosti, saj mu je bila vedno draga vsa knjivna literatura. Od vsega največja je bil naroden na Primorskem dnevniku, za katerega je prosil svoje domače še zadnji dan pred smrtjo.

Njegova vnukinja, ljubko dekletce, Jasna, se bo svojega nonata spominjala še do zrelih let, z globoko prizadeto vdovo Anico, hčerko Delko, sinovi Egonom, Zdravkom in Iztokom ter soročniki pa soustvarjuje vsi, ki so blagega pokojnika poznali! Uredništvo našega lista pa jim izreka svoje globoke sožalje.

OSMICA
BOLE iz UL. Sottomonte št. 25 v Piščancih sporoča, da je včeraj odprl osmico.

Pokojni Mirka Peric je bil rojen 15. 2. 1902 v Slivnem v znani Pircevi hiši, ki je bila že nad 150 let gostoljubna streha domačim in meštikom iz okolice. Nas Mirko je postal končan osnovni šoli zemanal njegovemu znanju, saj je obvladal tudi nemški jezik. V poznějšíh letih je postal aktiven član lovskega društva, ki je imelo v njegovi gostilni zatohčete krajevnih in mestnih lovcev. Z ranjanim Gospodcem iz Nabrežine znanim «Jagrom» in šaljivcem, sta presretni družbi postregla marsikdaj z jako originalno slovo. Seveda so se v tem okolju porajali tudi neizpolnjeni načrti o bodočnosti našega kraškega življa.

Pokojnik je bil tudi obnem u men gospodar, saj je znal obdržati v lastnih vajeih svoje imetje v najbolj upejšnih predvojnih razmerah. Slehernemu vaščanu je bil vedno na razpolago s koristnimi navseti ter je veljal kot nenadomestljiv mentor v svoji okolici. Kruta bolezen iz leta 1940 mu je zadnja desetletja kratila hojo, ki jo je nadomestoval s svojim motociklom.

Ni pa prenehal v svoji aktivnosti kot član občne slovenske družine. V osvobodilni vojni je marsikatero važno blago romalo iz skrivnih kotov njegove domačije v partizanska zbirališča. Te tvegane akcije so naposled prišle do ušes zločasnega esesovskega zločinca Kernerja, ki ga je nato v sezanskem zaporu pestil in zahteval naj po ve, komu je bilo odpremljeno blago. Naš Mirko je vztrajal v svoji hrđtvi, da so mu neznan vsa spoužitjanja ter je zabrusil nacistu: «Ce boste tako delali z ljudstvom ne boste nikoli zmagali!»

Poln zanosa je leta 1952 odprl lepo opremljeno restavracijo na trbiški cesti, ki je kmalu postala center razvijajočega se prometa, saj ga je skrbl za družino in visoka morala gnala k urednjenju teh

V ČETREK V SALEŽU

Nov odbor prosvetnega društva «Rdeča zvezda»

V četrek, 3. t.m. se je sestel v Saležu novoizvoljeni odbor prosvetnega društva «Rdeča zvezda» in soglasno podelil funkcije odbornikom. Ožji odbor: predsednik Miloš Budin, podpredsednik Joško Obad, tajnik Dorica Kreševič, blagajnik Josip Pegan, gospodar Ljubo Milič. Odgovorni za odseke vasi: referent za pevski zbor Ivo Lavrenčič, referent za odsek za zgodovino in narodopisje Srečko Cruden, referent za Salež Bojana Furlan, referent za Samotar Joško Čolja, referent za Mali Repen Magda Rebula, referent za Zgonik Ivica Kreševič, referent za Gabrovce Boris Terčič.

Nadzorni odbor: Vilma Sirca, E. di Škerk, Silva Košuta. Novoizvoljeni odbor je sklenil, da se bo sestajal enkrat mesečno, v izrednih primerih tudi večkrat. Kot svoje prvo delo bo začel z vključenjem ljudi v prosvetno društvo.

V FIRENCAH KONGRES VEZE ZADRUG IN POSOJILNIC

Tržačani bodo opozorili na vprašanje Del. zadrug

Tržaške Delavske zadruge je treba vrniti članstvu

Organizirati moramo močno mrežo zadrug in drugih združevalnih oblik, za izhod iz krize, za nove oblike gospodarstva, ki naj sloni na reformah, za demokracijo in svobodo. To je osnovna tema, o kateri bodo danes razpravljali člani vsedrjavne Zveze zadrug in posojilnic na svojem 29. kongresu.

Razprava bo trajala tri dni, njen smoter pa je oblikovati oceno dela v zadnjih treh letih med dvajema kongresoma. Ocena je brez dvoma pozitivna, saj predstavlja Zveza za drug in posojilnic s svojimi 7500 zadrugami in samoupravnimi podjetji, dvema milijonoma članov in 1100 milijardami finančnega obrata, tisti gospodarsko vevselio v Italiji. Kljub temu pa je vlada diskriminacijsko preslišala zahteve po investicijah na tem področju, za skupni znesek 800 milijard lir. To je vlada storila v kričnem nasprotju z ustavo, ki določa, da mora republika ščititi in podpirati nastajanje zadrugnega gospodarstva v Italiji.

Med drugimi temami, ki bodo na dnevnem redu kongresa, je tudi vprašanje zastalega Juga, novega razvoja kolektivne potrošnje proti individualni razpisnosti. Govor bo tudi o odnosu med zadrugnim in sindikalnim gibanjem. Zadrugno gibanje je dejanski del množičnega nastopa za demokracizacijo italijanske družbe, kar dokazuje prisotnost dveh milijonov članov na področjih potrošnje, stanovske gradnje, ribolova in proizvodnje. Zadnji uspeh Zveze zadrug in posojilnic pa je bila ustanovitve Zveze malih trgovcev na drobno, ki združuje v zadrugi obliki nad 10 tisoč članov, kar omogoča zadrugarjem, da se uveljavijo na področju, kot je maloprodajna mreža, kjer so dejavniki, ki niso vključeni v zadrugah, kazali določeno nasprotovanje.

Trst bodo na kongresu predstavljali delegati, ki so bili izvoljeni predvčerajšnjim na pokrajinskem kongresu. To so Marino Bianchet, Dario Crozoli, Saverio Giacchetti, Zvonko Markovič in Libera Sorini. Ti bodo na vsedrjavnem kongresu italijanskih zadrugarjev postavili vprašanje tržaških Delavskih zadrug, ki jih je treba vrniti članstvu. Tržaški delegati pričakujejo o tem vprašanju solidarnost celotne zveze.

Sen. Bacicchi za razpravo o členu 50 statuta

Na zadnji seji komisije za proračun in gospodarsko programiranje senata, ki je bila v sredo, je komunistični senator Bacicchi ponovno zahteval, da pride na dnevni red zakonski predlog, ki ga je vložil deželni svet in ki se nanaša na izvajanje člena 50 posebnega statuta naše čežele. Senator Bacicchi je že 14. marca zahteval, da se o zakonskem predlogu razpravlja in takrat mu je predsednik komisije Caron odgovoril, da hoče ugotoviti, če ne namerava vlada vložiti svojega zakonskega osnutka. Caron je sporočil, da vlada do sedaj še ni nicesar odgovorila in da bo odločilo na prihodnji seji komisije, ki se bo sestala 9. maja.

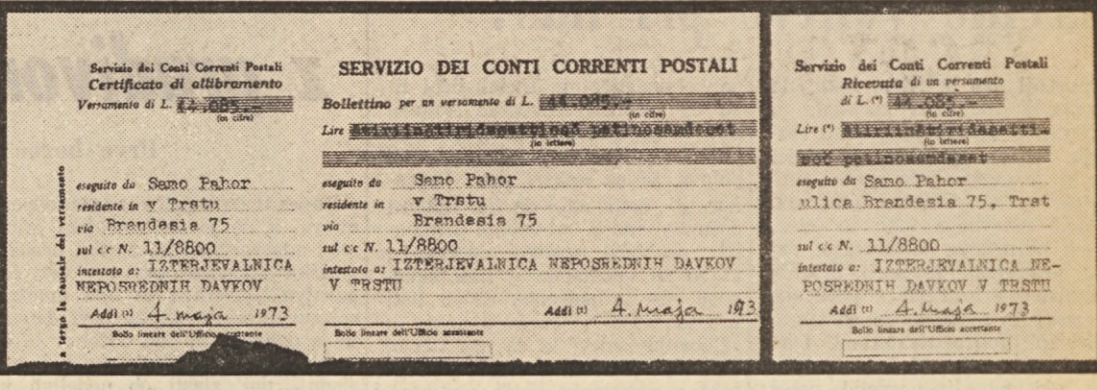
Pridržana prognoza zaradi poskusa samomora
Sinoči se je hudo poskodoval 33-letni delavec Gianni Orsi iz UL Umago 5. Padel je po stopnišču, ki vodi iz UL Baiamonti v UL Capodistria in pri tem si je prebil lobanjsko dno. Sprejeli so ga s pridržano prognozo na nevrokirurškem oddelku bolnišnice.

Po mnenju matere, 66-letne Olge, ki ga je pospremila v bolnišnico, si je sin verjetno hotel vzeti življenje zaradi družinskih sporov.

Pridržana prognoza zaradi zastrupitve
Včeraj dopoldne se je zastrupila 77-letna Antonia Zivec iz UL Mercantini 7. Našli so jo bolničarji Rdečega križa, ki so jih poklicali sosedje, ker niso že več časa videli priletne ženske. V bolnišnici, kamor so jo takoj prepeljali, niso mogli ugotoviti s čim se je zastrupila. Sprejeli so jo s pridržano prognozo.

PISMA UREDNIŠTVU

Demokracija s pentljami

Splošno uredništvo!
Zopet Vas moram prositi za nekoliko prostora. Dobro je namreč, da čimveč ljudi izve, kako posluje pošta v Trstu v letu 1973.

V petek, 4. t. m., sem mislil pisati dva dva obroka davkov. Kot veste, davčna izterjevalnica ni sposobna sprejeti plačila, če davkoplačevalec govori slovensko. Zato sem sklenil plačati davke po nekoliko daljši a vendar zakoniti poti. Izpolnil sem položnico na poštni tekoči račun Izterjevalnice neposrednih davkov v Trstu in se ob 10.54 postavil v vrsto pred okencem št. 8. Kmalu sem bil pri okencu in uslužbenka je takoj ugotovila, da je ime lastnika poštnega tekočega računa 11/8800 napisano v slovensčini. V isti sapi pa se je tudi potolažila, češ, saj je tudi številka, denar bo že prišel v prave roke. Položnico je vtrkla v stroček in glej - ne, stroček ni eksplodiral, pač pa je uslužbenka na že prezanem in žigosanem obrazu opazila, da je tudi znesek izpisan z besedami v slovensčini. Seveda je morala takoj po navset in navodila k načelniku odseka, ta pa me je odvedel k načelniku III. oddelka g. Carboneju, s katerim sem že imel opravka. Ta me je nagovoril: «Oh, zdaj mi pišete tudi številke slovensko!» Ne, sem odgovoril, številke so arabske. Po tem uvodu smo prešli k bistvu. Morekso izpolnjene položnice ne slovensko sprejeti, ker tega ne dopušča pravilnik. (Ni res, ker hranim odrezke položnice št. 439 od 28. marca 1969, št. 949 in 950 od 30. septembra 1971, ki so bile vse slovensko izpolnjene in v redu sprejete). Za ime lastnika računa je slovensčina dopuščena, za številke pa ne. Dobro, sem rekel, naj o tem poda pisemno izjavo. Ni mogoče. Potem vzamem za dokaz položnico. Ni mogoče, ker je že žigosana. Naj z rdečim napišejo, da je žig razveljavljen in to potrdijo z žigom urada in podpisom. Ni mogoče. Naj mi napravijo fotokopijo. Ni mogoče. Edina možnost je ta, da odtrijejo spodnji žigosani del položnice. Položnica je moja, ne pustim. Pokličemo policijo. Dajte! Načelnik odseka res leti iz urada in se hitro vrne z brigadirjem poštne policije. Ker je g. Carbone medtem že raztrgal položnico, je bil policajev nastop seveda odveč. Razprave še ni konec. Rad bi vedel, ali bi si na Južnem Tirolskem upali zavrniti nemško izpolnjeno položnico. Carbone: Tam je vse drugo, tam ustava predpisuje dvojezičnost. SP: V Trstu pa Posebni statut. Brigadir: Ne v Trstu, samo v okolici (kdo mu je dal taka navodila?). SP: Ni res. Posebni statut dovolj dobro poznam. Načelnik odseka: Zakaj pa niste izpolnili položnice v obeh jezikih? (bistroumnej!). SP: Ker je smisel dvojezičnosti v tem, da se lahko obratam na oblasti vsake vrste, tudi na pošto, v svojem jeziku. Carbone: Prošnja na oblasti je lahko v slovensčini, naslov pa mora biti v italijanski, o tem sva že govorila. SP: Toda mojo letošnjo prijavo dohodkov ste dostavili davčnemu uradu kljub samo slovenskemu naslovu. Pred meseci pa ste mi zavrnili pismo z istim naslovom. Obnašate se kot otročji, danes ne, jutri da. Carbone: Saj ravno v tem je demokracija, da se stvari spreminjajo. Po tistem vašem pismu je o tem razpravljalo pokrajinsko poštno ravnateljstvo itd. itd. Ob 11.16 sem že odhajal iz poslopija.

Nauk? Čež nekaj mesecev mi bo izterjevalnica poslala opomin zaradi zamude roka in čež nekaj časa še uslužbenca z nalogo za rubež. Res, demokracija s pentljami, bi rekel Italijan.

Hvala za prostor in lep pozdrav Samo Pahor

Trst, 5. maja 1973

moja, ne pustim. Pokličemo policijo. Dajte! Načelnik odseka res leti iz urada in se hitro vrne z brigadirjem poštne policije. Ker je g. Carbone medtem že raztrgal položnico, je bil policajev nastop seveda odveč. Razprave še ni konec. Rad bi vedel, ali bi si na Južnem Tirolskem upali zavrniti nemško izpolnjeno položnico. Carbone: Tam je vse drugo, tam ustava predpisuje dvojezičnost. SP: V Trstu pa Posebni statut. Brigadir: Ne v Trstu, samo v okolici (kdo mu je dal taka navodila?). SP: Ni res. Posebni statut dovolj dobro poznam. Načelnik odseka: Zakaj pa niste izpolnili položnice v obeh jezikih? (bistroumnej!). SP: Ker je smisel dvojezičnosti v tem, da se lahko obratam na oblasti vsake vrste, tudi na pošto, v svojem jeziku. Carbone: Prošnja na oblasti je lahko v slovensčini, naslov pa mora biti v italijanski, o tem sva že govorila. SP: Toda mojo letošnjo prijavo dohodkov ste dostavili davčnemu uradu kljub samo slovenskemu naslovu. Pred meseci pa ste mi zavrnili pismo z istim naslovom. Obnašate se kot otročji, danes ne, jutri da. Carbone: Saj ravno v tem je demokracija, da se stvari spreminjajo. Po tistem vašem pismu je o tem razpravljalo pokrajinsko poštno ravnateljstvo itd. itd. Ob 11.16 sem že odhajal iz poslopija.

Nauk? Čež nekaj mesecev mi bo izterjevalnica poslala opomin zaradi zamude roka in čež nekaj časa še uslužbenca z nalogo za rubež. Res, demokracija s pentljami, bi rekel Italijan.

Hvala za prostor in lep pozdrav Samo Pahor

Trst, 5. maja 1973

PRVIH STO DOBITNIKOV VELIKEGA NATEČAJA JE ŽE IZŽREBANIH

Pričakujemo lastnike sledečih števil:
1099 - 1134 - 1169 - 1260 - 1273 - 1288 - 1306
- 1307 - 1350 - 1401 - 1422 - 1624 - 1653 - 1671 - 1673 - 1686 - 1687 - 1716 - 1811 - 1905
- 1908 - 2095 - 2064 - 2068 - 2084 - 2101 - 2162 - 2169 - 2201 - 2244 - 2303 - 2307 - 2364
- 2453 - 2462 - 2480 - 2513 - 2523 - 2529 - 1541 - 2547 - 2612 - 2610 - 2663 - 2715 - 2790
- 2812 - 2997 - 3029 - 3070 - 3077 - 3100

DARWIL TRST - TRG SV. ANTONA 4

Vas čaka danes, v nedeljo, od 16. do 20. ure Z EDINSTVENO RAZSTAVO nakita - draguljev - srebrnine - ur visoke švicarske kvalitete s posebnim popustom od 10% OBISČITE nas in SODELUJTE pri brezplačnem žrebanju še

100 VELIKIH NAGRAD

Žrebanje po zakonskih predpisih

PROPAGANDNA PONUDBA

nadaljujejo se izredni popusti na vse zofe in fotelje za salone tudi po naročilu

pohištvo Ul. Settefontane 58, 62, 64 stalna razstava ZERIAL C. Madonna 18

RADIO VELEVAZIVIZIJA

NEDELJA, 6. MAJA

PONEDELJEK, 7. MAJA

TRST A
8.15, 13.15, 15.15, 20.15 Poročila, 8.05 Slovenski motivi; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.45 Haydnov Godalni kvartet; 10.15 Poslušali boste; 11.15 Mladinski oder; 12.00 Nabožna glasba; 12.30 Nepozabne melodije; 13.00 Kdo, kdaj zakaj? 13.30 Glasba po željah; 14.55 S. Cajnkar: Potopljivi svet; 17.15 Vokalni duo; 17.40 Glasba in šport; 18.30 Popoldanski koncert; 19.15 Trio Oscarja Petersona; 19.25 Zgodovina ital. popevke; 20.00 Sport; 20.45 Praktika; 22.00 Nedelja v športu; 22.10 Sodobna glasba.

KOPER
6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 20.30 Poročila; 6.15 Jutranja glasba za dobro jutro; 9.00 Nesmrtna melodije; 11.30 Dogodki in odmevi; 12.00 Glasba po željah; 12.35 Zunanepolitični pregled; 15.30 Plošča; 16.30 Popevke; 17.00 So sednji kraji in ljudje; 17.35 Glasba po željah; 18.30 Primorski dnevnik; 18.45 Domače pesmi in melodije; 19.35 Nedelja na športnih igriščih; 19.30 Prenos RL; 20.40 Parada orkestrrov; 21.00 Športna nedelja.

NACIONALNI PROGRAM
8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 7.00 Jutranja glasba; 8.30 Kmetijska oddaja; 11.35 Roditeljski krožek; 12.22 Hit parade; 13.20 Plošča za poletje; 14.00 Krizi za otroke; 14.30 Plošča; 15.30 Popoldne z Mino; 17.00 Nogomet od minute do minute; 18.00 Glasbeni variete; 18.50 Nedeljski koncert; 19.15 Ital popevke; 20.25 'Andata e ritorno'; 21.15 Orkestri; 21.45 Koncert; 22.15 A. Dumas: 'Ascanio'.

II. PROGRAM
7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30 Poročila; 7.40 Pojeta Fausto Lecali in Elioza; 8.40 Plošča; 9.35 Veliki variete; 11.00 Plošča za poletje; 12.00 Športna prognoza; 12.30 Pisan spored; 13.00 Krizi narobe; 13.35 'Alto gradimento'; 14.30 Kako resna je ta glasba; 15.00 Preizkušajo se diletanti; 16.00 Ital. folklorna glasba; 16.30 in 18.00 Športna nedelja; 18.40 Plošča; 20.10 Operni svet; 21.00 Je vdova vedno vesela? 22.00 Plošče in skeči.

III. PROGRAM
9.05 Gregorijansko petje; 9.45 Slike iz Francije; 10.00 Koncert; 11.30 Skladbe za orgle; 11.30 Baletna glasba; 12.20 Ameriška operna glasba; 13.00 Folklor; 13.30 Britten, Mortari, Stravinski; 14.25 Violinist Franco Gulli; 15.45 Drama; 18.00 Literarna oddaja; 18.45 Strani iz albuma; 19.15 Koncert; 20.45 Literarna oddaja.

SLOVENIJA
7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.50 Danes za vas; 7.30 Za kmetijske proizvajalce; 8.05 Radijska igra: Rorič 'Marija'; 8.35 Skladbe za mladino; 9.05 Koncert; 10.05 Še pomnite, tovariši... T. Obzlot: Osobna med petjem internacionalne; 13.30 Nace Grom: Naša solidarnost; 15.30 Domači ansambli; 16.05 Operne melodije; 14.30 L. Pirandello: Idealen zakon humorska; 15.05 Rad'ska igra Askonazy: 'Biskviti'; 16.00 Športno popoldne; 18.00 Letite z nami!; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer!; 22.20 Zaplešite; 23.05 I. Kupec: Pesmi; 23.15 Jazz.

ITAL. TELEVIZIJA
11.00 Maša; 12.30 Kosilo v studiu; 13.30 Dnevnik; 14.00 Kmetijska oddaja; 15.00 Neposreden prenos športnega dogodka; 16.45 Program za mladino; 17.45 Športni rezultati in kronike; 18.00 Dnevnik; 18.10 Glasbeno tekmovalstvo; 'Zadnjih 100 sekund'; 19.20 Registriran polčas nog. tekme; 20.30 Dnevnik; 21.00 H. White more; 'Kraljica Elizabeta - IV. nad.'; 22.20 Športna nedelja; 23.15 Dnevnik.

II. KANAL
16.45 Športni prenos; 18.55 Nogometna tekma; 21.00 Dnevnik; 21.20 'Quartetto Cetras'; 22.20 Clovek, znanost in tehnika.

JUG. TELEVIZIJA OD 6. DO 12. MAJA 1973

NEDELJA, 6. maja 1973
8.50 Neznani letični predmeti; 9.45 Po domače; 10.10 Kmetijska oddaja; 11.00 Otroška matineja; 11.50 'Naše malo mesto'; 12.40, 17.50, 20.00 in 22.10 Poročila; 12.45 Delavski amandmaji; 13.15 TV kazipoti; 14.00 Ljudje in zemlja; 15.00 Po domače; 15.25 Moje prijateljice; 15.55 Lice ob licu; 16.45 Za konec tedna; 17.00 Vstopalo za pokal Jugoslavije: Mladost - Partizan; 18.00 Bitke II. svetovne vojne: Bitka za Normandijo; 19.40 Risanka; 19.45 S. TV-kamera v kolektivih; 20.35 V avtobusu - film; 21.25 Naši humoristi; 21.40 Sport.

KOPRSKA BARVNA TV
16.30 Košarka: Jugoslavija - SZ; 19.45 Vabilo na obed - risani film; 20.15 Informativna oddaja; 20.30 Celovečerni film: Koronine neba; 22.00 Jazz.

PONEDELJEK, 7. maja 1973
9.05 Odprta univerza; 9.35, 11.00, 14.45, 16.10 TV v Sli; 11.30 in 15.40 Angleščina; 17.45 Obzornik; 18.00 Varšavski spomeniki; 18.20 Debelinko: Izdajalec; 18.55 Peterček - Barvna oddaja; 19.35 Pes, maček in... avtomobil; 19.40 Risanka; 20.00 in 22.10 TV dnevnik; 20.30 Prek devet mostov - TV drama; 21.30 Družinski koncert.

KOPRSKA BARVNA TV
20.00 Risanke; 20.15 Poročila; 20.30 'Mladi lev' - zabavno - glasbena oddaja; 21.20 Gvajana - dežela voda.

KOPRSKA BARVNA TV
20.00 Risanke; 20.15 Poročila; 20.30 'Mladi lev' - zabavno - glasbena oddaja; 21.20 Gvajana - dežela voda.

Motiv z naše obale (Foto M. Magajna)

BALADA O GRIGORIJU ČUHRAJU

Kako je postal režiser in kaj zanj film pomeni

Že v otroških letih je čutil veliko nagnjenje do filma - Njegovi vzorniki in študij na Inštitutu za kinematografijo - Udeležba v domovinski vojni Petkrat ranjen - Uspeh filma 'Balada o vojaku'

Grigorij Čuhraj

Grigorij Čuhraj je eden najvidnejših sovjetskih filmskih režiserjev. Zanimiva je njegova življenjska zgodba in v njej se zlasti, kako je postal film. O tem sam pripoveduje takole.

Rodil sem se v delavski družini. Oče in mati sta bila na kmetiji. Obiskal sem desetletno in se že takrat navduševal za gledališče in filme. Bil je takrat sila zanimiv čas kar zadeva razvoj sovjetske kinematografije. Posneli so odlične filme kot sta na primer 'Čapaev', 'Veliki državljani'. Kot vsi mladi, sem se tudi jaz navduševal nad njimi. Želel sem postati filmski delavec. Po dovršeni šoli sem na Inštitutu za kinematografijo opravil predpisane izpite. Bilo je to devetindesetdeset let. Ravnokar sem se pripravil za zaključni izpit. Nekoč dne so ves nas, mlade fantje, pobliki v posebno dvorano, kjer so nam povedali, da je naša generacija poklicana na odsluženje vojaškega roka v Rdeči armadi.

Nisem se odslužil vojaškega roka, ko je izbruhnila velika domovinska vojna. Ostal sem v armadi do konca vojne. Boril sem se v vrstah značilnih desantnih enot. Udeležil sem se bitke pri Stalngradu in bil večkrat ranjen. Leta 1945 sem se znašel na avstrijsko - madžarski meji. Tu sem bil petič ranjen. Težko. Ležal sem deset mesecev. Petinštiridesetega sem bil demobiliziran. Vrnil sem se domov.

Želel sem nadaljevati svoje študije na Inštitutu za kinematografijo. Najbolj me je pritegnela režija. Ker sem že prej, razen strokovnih, opravil vse izpite, sem se zdaj imel pripraviti samo za to. Moj profesor je bil Sergij Jutkevič, odlični režiser in še boljši pedagog. Pri njem so se učili mnogi znani sovjetski režiserji. Še danes sem mu hvaležen za tisti nekaj, ki ga je bil v meni odkril. Delo na akademiji zame ni bilo lahko. Hodil sem se po berglah, kasneje s palico. Ranjen sem bil tudi skozi prsi. Nekega dne mi je skozi usta pritekla kri. Spet sem ostal v bolnišnici pet mesecev. Prepovedali so mi, da bi nadaljeval z učenjem. Toda jaz jih nisem poslušal. Danes mi ni žal, da nisem tak odločil. Če bi bil storil, ko so predlagali, bi verjetno danes sploh ne bil več med živimi.

Tisti čas je Sovjetska zveza preživljala težke dni. Bila je lakota, nezasišeno pomanjkanje in trpljenje povsod, dvajset tisoč porušenih mest. Po mojem povratku na dom, smo živeli v hlevu. Bili smo med tistimi srečnimi, ki so imeli vsaj stredo nad glavo.

Zadnji dve leti sem poslušal predavanja Mihaila Roma. Bil je to dragocen, velik človek, vreden najčistejšega spoštovanja. Znani so njegovi filmi 'Lenin oktobra', 'Lenin leta 1918' in mnogi drugi. Bil je osebnost s fantastično zdravjo pametjo. Šolanje sem dovršil leta 1952. Bil sem zelo bolan, vrhu tega sem moral delati, da bi preživel drugo ženo, sina, ženo in mater.

Nekega dne je prišel telegram, poslal mi ga je Mihail Rom. Pomenil mi je mesto asistenta. Kasneje sem izvedel, da mu v resnici ni bil potreben, toda hotel mi je pomagati. Izvedel je, da živim v zelo težkih pogojih. Z njim sem snehal film 'Admiral Usakov'. Rom je bil z mano zadovoljen.

Izdelal sem diplomsko nalogo po dveh epizodah iz tega filma. Ko se sem vrnil na Inštitut, mi je Jutkevič zastavil tole vprašanje: 'Torej, gledam vas in vidim, da ste vojak, borili ste se. Povejte mi, bili ste ranjeni? Zjad bi se morali vvesti v šolsko klop in se učiti. Se vam ne zdi, da je tisto, s čimer ste se ukvarjali v vojni, popolnoma nekaj drugega? Od tega, kar bi morali delati zdaj?'

Odgovoril sem, da se mi ne zdi. Od večino sem si želel, da bi se ukvarjal s filmom. Res sem bil komandant, poveleval sem nekaj stotinam vojakov. Moja poglavitna naloga je bila pripraviti jih za določeno desantno operacijo. Če kateri od vojakov med operacijo ne bi bil izpolnil svoje naloge, ni bilo zaradi pomanjklivega tehničnega znanja, marveč ker v najbolj kritičnem in za življenje nevarnem trenutku v njem niso prevladali občutek človeškega dostojanstva, po-nosa, odgovornosti... Ti občutki in ljubezen do domovine so vojakom dajali moč, da so opravljali najtežje naloge. Jaz bi v svojih filmih govoril prav o tem.

Zdelo se je, da je Jutkeviča moj odgovor zadovoljil. Pa ni šlo samo za dober oziroma pravičen odgovor, v resnici je imel to biti moj življenjski program.

Po svojih močeh sem se vedno trudil, da v svojih delih prikažem prav te ljudem tako potrebne kvalitete.

Ko sem končno na Inštitutu diplomiral, sem se zaposlil v Kijevskem studiu. Toda tu ni bilo zame bomočnosti. Srečal sem Roma, ki mi je v svetovlal, naj počem tam kaj. Prišel sem v Moskvo malone raztrgan, brez denarja. Takšnega me je srečal Mark Donsoj, ki je ta čas delal v Kijevskem studiu in je bil nekakšen zaščitnik mladim. Kupil mi je novo obleko, da sem se v njej lahko pojavil pred direktorjem filma. Prav takrat je to postala Pirjev.

(Nadaljevanje na 8. strani)

RAVNATELJ OPENSKE NIŽJE SREDNJE ŠOLE INŽ. SOSIČ

«Namen naše šole je vzgojiti tako mladino da bo imela pred seboj jasno perspektivo»

Marsikaj novega v vzgojno-učnem sistemu - Misel o celodnevem pouku Naša mladina je angažirana tudi v raznih drugih dejavnostih

Šola kot zrcalo celotne stvarnosti, ki obkroža učenca. Šola kot delavnica za ustvarjanje in utrjevanje človekove osebnosti in ne več šola izključno v funkciji poučevanja, pisanja, branja in računanja. Šola, ki naj plazirna otroka v celotnega človeka, ki naj ga nauči na življenje z novimi, sodobnejšimi in bolj odprtimi didaktičnimi prijemli. In končno, šola, ki se na našem etnično mešanem ozemlju globoko in jasno zaveda svoje specifične vloge odločanja in pogojevanja v funkciji potreb slovenske narodnostne skupnosti.

O teh tako pomembnih vprašanjih za usodo današnjih in bodočih mladih rodov se na raznih forumih in nivojih razvijajo in pišejo številne razprave. Najrazličnejše, prepogostokrat upravičene kritike letijo na šolske oblasti in na italijanski družbeno - politični sistem, ki večkrat namenoma zavira razvoj šolskega sistema. Številne in spet upravičene kritike letijo tudi v našem ožjem krogu na naše solnike, ki pretežno in le s častnimi izjemami amorfno sprejemajo zastarele in novim družbenim razmeram neustrezne šolske programe. Poleg kritik pa večkrat neuspešno isčemo načine in metode za sanacijo takšnega stanja in ob tem se prepogostokrat izkaže, da se obstoječi šolski sistem takšne vrste začarani krog, ki ga je težko prebiti in izravnati brez korenitne šolske reforme. Obenem pa je ravno tako težko izvesti korenitno šolsko reformo brez reform na drugih področjih italijanskega družbeno - političnega življenja.

Ob takšnem ugotavljanju smo sklenili obiskati eno od naših nižjih srednjih šol, ki so kot obvezne šole zaradi svojega prehodnega in zato izrazite usmerjalnega značaja med najbolj problematičnimi šolami. Izbrali smo si enotno nižjo srednjo šolo 'Srečko Kosovel' na Opčinah ne samo zato, ker je najbolj obiskana slovenska nižja srednja šola na Tržaškem (šteje namreč 142 dijakov) temveč predvsem zato, ker je ena najbolj odprtih nižjih srednjih šol na Tržaškem sploh in se je tudi najkoreniteje lotila izvajanja zakona št. 1859 iz leta 1962, ko se je takratna nižja šola z raznimi strokovnimi usmeritvami sprejela v enotno nižjo srednjo šolo.

Openska šola je uvedla marsikaj novega v svoj vzgojno - učni sistem, od popravnega dopolnjevalnega tečaja v dopoldanskih urah, ki naj bi dejansko pomagal postopno odpravljati jenske popravnne izpite, do raznih izpopolnjevalnih urah bogatih učeno-osebno z vsem tistim, kar dopoldanski programski pouk ne more nuditi. Skratka, na tej šoli ima človek vrste odprtosti in prijaznosti, kar v prvi vrsti dokazujejo izjave nekaterih dijakov, ki smo jih povprašali kako sprejemajo svojo šolsko življenje. Seveda se ti mladi ljudje še niso rešili atavističnega strahu pred stvarnostjo nezadostnih ocen, pred karanteno profesorjev in po-refleksu pred stališči staršev v pri-večju slabih šolskih uspehov. Kljub temu pa obiskujočo šolo z nepri-merno večjo sproščenostjo in zanimanjem, kot smo jo, denimo, obiskovali še pred nedavnim. Številni starši celo ugotavljajo, da njihovi otroci s posebnim veseljem hodijo v šolo. To smo imeli po drugi strani tudi sami priliko videti.

Po hodnikih razsežnega poslopja so se v dopoldanskih urah, ko je bilo rednega dnevnega pouka že zdavnaj konec, podvili v večjih ali manjših skupinah sem in tja. Od časa do časa je ta ali ona skupina na razigrano stopila v razred in za njeno je stopil profesor. Eni so hilenje na razigrano stopila v razred in za njeno je stopil profesor. Eni so hilenje na razigrano stopila v razred in za njeno je stopil profesor. Eni so hilenje na razigrano stopila v razred in za njeno je stopil profesor.

Poleg tega smo uvedli, kot reče-ne, neobvezne tečaje: za fototehniko, dramsko umešnost in dikeijo, strojepejske in angleščino. Tečaj so dobro obiskani, kar dokazuje zanimanje dijakov za takšne dejavnosti, ki jim dajejo polno določeno strokovnega znanja tudi vzgojni pečat; bogatijo njihovo osebnost in jih istočasno navajajo na avtodisciplino. S tem ni šola več nekaj za-

IZJAVE 500 ZAHODNONEMŠKIH DRŽAVLJANOV

NAJPOPOLNEJŠA SLIKA HITLERJEVEGA RAJHA

BONN, 5. — «Však dan sem molil tudi za Adolfa Hitlerja, pa čeprav sem zvečer, ko sem legel, pod odejo poslušal Radio London» — tako pravi neki Nemec, ki je bil ob koncu druge svetovne voje star komaj 18 let. Ta njegova izjava je eden izmed tistih izjav, ki jih je v času nacistične diktature, teli k dopolnjevalnemu pouku, da bi se rešili slabih ocen v tem ali onem predmetu, drugi k tečaju iz fototehnike, angleščine (na šoli je namreč obvezni predmet nemščina), strojepejske ali dramske umešnosti. Za kosilo je poskrbela bližnja Vremčeva gostinca, s katero se šola dogovorila, da streže dijakom, ki imajo daleč do doma, po znatno nižjih cenah. Djaki imajo tako na razpolago vse popoldan, da bogatijo in izpopolnjujejo svoje znanje in osebnost na omenjenih tečajih ali pa da v znatno številnejši družbi svojih vrstnikov preživijo dan, kar je za dijakove v zaprtjem družinskem krogu ali pa celo na cesti in v baru.

O nekaterih današnjih vprašanjih openske šole ter o perspektivah njenega nadaljnjega razvoja nam je bil razgovorom obsejerno sprejeto govornik ravnatelj šole ing. Viktor Sosič.

VPRAŠANJE: Z zakonom iz leta 1962 se je tudi openska šola 'Srečko Kosovel' spremenila iz nižje in-dustrijske šole v enotno nižjo srednjo šolo. Kakšne so bile težave pri tem prehodu?

ODGOVOR: Posebnih težav pri tem prehodu ni bilo, kajti prejšnji šolski zakon ni več ustrezal sodobnim potrebam, novi šolski program pa je dijakom veliko bolj dostopna. Šola je takrat ustvarjala va-jenca - delavca in je popolnoma zamemajala splošno vzgojo. Od di-jaka je zahtevala več kot je dijak lahko dal od sebe. Zahtevala je takšno tehnološko znanje, ki se je v poznejši praksi izkazalo za nepo-teno. Novi zakon pa temelji na popolnejšem razumevanju potreb in možnosti dijakov in mu je zato tudi splošna vzgoja veliko bolj dostopna. Ostajajo sicer še danes nekateri tradicionalne metode, ki jih zakon ni mogel odpraviti, a te so v glavnem povezane z vprašanjem kadrov, ki niso bili usposobljeni vzporedno z reformo. V tem pogledu je zato nujno potrebna reforma univerze, tiste tovarne kadrov, knjižice, iz katere povzemamo te

spomine in citate, je izšla pred nedavnim in jo je napisal Walter Kempowski. Avtor je zbral vtise in izjave nekaj 500 oseb, ki so kakorkoli posredno ali celo neposredno doživljali Hitlerja. Imel je namen, da bi napisal o Hitlerju roman in ko je zbral te podatke, je ugotovil, da je praktično delo že napisano, da ni potrebno, da bi on še kaj dodajal.

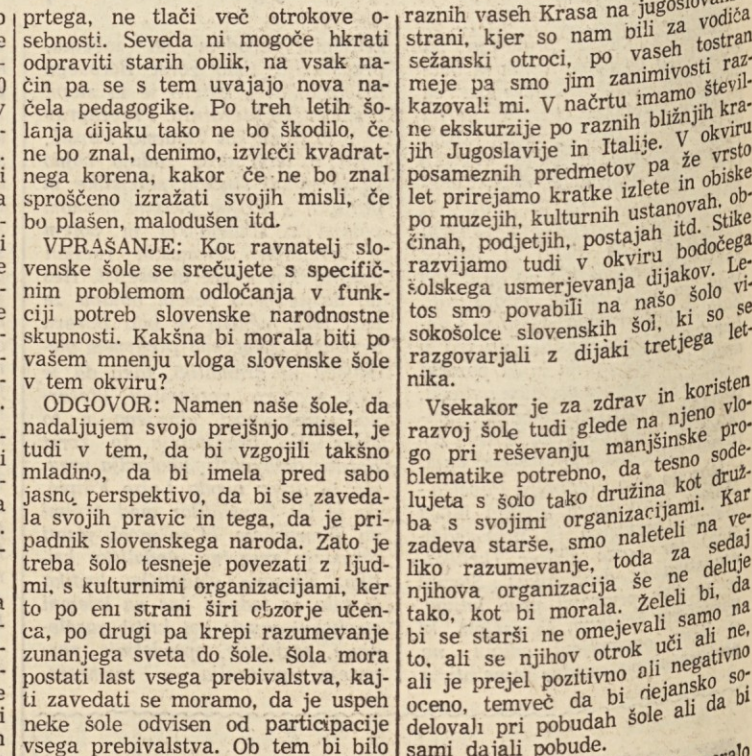
Kempowskega knjiga pa je le eno izmed del, ki je izšlo zadnje čase v Zahodni Nemčiji, kjer ob 40-letni prihod nastovov na oblast, za-ložbe in uredništva kar tekmujejo med seboj, kdo bo kaj boljšega objavil, kdo bo kaj originalnega objavil, s čimer je bilo o Hitlerju napisanih že veliko del, sedaj pa smo 'riča pravemu plazu' tiska o nekdanjem firerju in nacizmu na-rodni. Znani nemški tekni 'Der

Spiegel' je v zvezi s tem zapisal, da se ni v Zahodni Nemčiji še nikoli opazil tolikšen 'eval' tiska. In vendar menijo, da je še najbolj plastičen prikaz Hitlerjeve do-be v Nemčiji zbirka intervjujev, ki jo je objavil Kempowski, kajti ta zbirka približuje preprostega člo-veka tedanje dobe z našo sedanja stvarnostjo in to v vsej luči nek-terih zaslepljenosti množice in do-vezneznatnega nemškega odpora. V mnogih primerih pride močno do izraza histerija množice, ki je prav gotovo predstavljala pojav, kakrš-nega zgodovina človeštva še ni do-živela. Bolj redki so bili tisti, ki so Hitlerja odklanjali. Eden teh je opiral na svoji način. Hitlerja in nje-to svoje odvajanje Hitlerja in nje-vega nacizma utemeljil takole: 'Razgibana GLEDALIŠKA DEJAVNOST (Nadaljevanje s 5. strani)

epenskega gledališča Berta Brechta skuša približati idejo antičnih iger našemu času. Svoja ustvarjalna spretnost je tudi tokrat dokazal v Miru Dialogue je oblikoval v izredno živim jezikom, potek ko-medije še bolj izostril s konflikti in jo prepletel z glasbo in, songi v Brechtovem smislu.

Komedija Mir je postala proti-vojni apel z duhovito parodijo na antične dogodke. Režiser Guent-her Fleckenstein je popostril igro z živahnim podtonom drastične humorja v scensko zelo enostavnem okviru v katerem so včasih tudi igralci predstavljali dekor. Strindindvajset stoletij stara antična komedija je s posredovanjem vseh sodelujočih gledališčnikov, katerih igralci predstavljajo odlično kolektivno igro, mojstrsko izzvenela v radoživem komedijskem spektaklu na umetniškem nivoju, ki je izredno sveže in današnjemu času aktualno govorilo današnjem človeku.

Tako nam je gledališki ansam-bel 'Die Bruecke' posredoval več-nost Aristofanove ideje miru z izvrstno interpretacijo kolektivne igre, ki je družno s samostojnimi igralškimi liki ironizirajoče izja-vela prav tako v zbornem re-citiranju in petju.

Amaterski oder Prosek-Kontovel bo danes ob 18. uri uprizoril v Trebčah Nušičevo veseligr 'Emancipirane žene'

Razgovor vodil Dušan Kale

Amaterski oder Prosek-Kontovel bo danes ob 18. uri uprizoril v Trebčah Nušičevo veseligr 'Emancipirane žene'

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

5. KOLO PRIMORSKE NOGOMETNE LIGE

Visoka zmaga Renč nad Komnom

Tudi danes bo na sporedu nekaj zanimivih tekem

DOMAČI ŠPORT

DANES
NEDELJA, 6. MAJA 1978

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA
16.00 v Križu
Vesna — Muggesana

10.30 v Dolini
Breg — Libertas Prosek

16.00 v Bazovici
Zarja — Flaminio

16.00 na Proseku
Primorje — Campanelle

MLADINCI
14.00 na Proseku
Primorje — Campanelle

NARASČAJNIKI
8.45 v Dolini
Breg — Edera

10.30 v Padričah
Gaja — Inter SS

10.30 v Križu
Vesna — Rosandra

ZAČETNIKI
9.00 v Trstu, stadion «1. maj»
Triestina — Breg

ODBOJKA
2. MOSKA DIVIZIJA
10.30 v Trstu, Sv. Sergij
Carso — Bor

2. ŽENSKA DIVIZIJA
10.30 na Kontovelu
Kontovel — Sloga

MLADINSKE IGRE
Vse tekme na stadionu «1. maj»
15.00 Bor B — Inter
16.00 Bor A — Dante
16.30 Casa del Fanciullo —
Kontovel

17.00 Bor B — Kontovel
17.30 Bor A — OMA B

KOŠARKA
1. MOSKA DIVIZIJA
11.00 na Kontovelu
Kontovel — Servolana

9.30 v Trstu
Libertas — Polet

NAMIZNI TENIS
PRVENSTVO TRESH BENEČI
18.00 v Veroni
Sodeluje tudi Kras

V spomladanskem delu prvenstva primorske nogometne lige so odigrali peto kolo. Dosegli so take izide:
Renč — Komen 7:2
Proleter — Vipava 5:0
Tabor — Transport 4:1
Hrvatini — Bilje 1:2
Branik in Pivka sta bila prosta.
Renčani so doma visoko premagali Komen. Tokrat so prvič zadržali v popolni postavi in le izredni obrambi svojega vratarja se lahko gostje zahvaljajo, da niso prešli še več golov. Med domačini so vsi zaigrali zelo dobro, posebno pa še napadali. Omeniti moramo tudi, da je v tej tekmi prvič nastopil komaj sedemnajstletni Veljko Špacapan, ki je dokazal, da lahko naj mladostnik igra na položaju vratarja. Po dva gola sta dosegla Pance in Kavčič, po enega pa Krajnc, Nemec in Uršič.
Danes so Renčani prosti in bodo izkoristili prosti termin za prijateljsko tekmo v Juventino. To bo že drugo srečanje s Standrežci. Prva tekma se je končala neodločeno 3 proti 3.
Proleter je doma visoko premagal Vipavo. Omeniti velja, da so gostje prispeli le za 10 igralci in se tako niso mogli resneje upirati vodilni ekipi na lestvici. Najboljša igralca so imeli domačini v bratih Čehovini ter v krilu Zupančiču.
Tabor je Piranu premagal ekipi Transport s 4:1 in se je tako krepko vsidral na 2. mesto, z dobro možnostjo za osvojitve prvega mesta.
Tekma Hrvatini — Bilje je bila zelo groba, Biljanci so s četrto zaporedno zmago dokazali, da so se za spomladanski del dobro pripravili.
Lestvica po 16. kolu:
1. Proleter 24
2. Tabor 24
3. Renč 22
4. Bilje 22
5. Hrvatini 12
6. Komen 11
7. Transport 10
8. Branik 7
9. Vipava 7
10. Pivka 1
V prihodnjem kolu se bodo sestavili:
Komen — Proleter
Vipava — Pivka
Bilje — Tabor
Transport — Branik
Renč in Hrvatini bosta prosti.
Najzanimivejši tekmi bosta v Komnu in Biljah, kjer bosta vodilni ekipi pred tekmama preizkušnja in njun morebitni spodrsilaj u-

tegniti biti v končni lestvici usoden. Predvsem Tabor bo skušal dokazati, da je boljši od novince iz Bilj.
Igor Varl

ODBOJKA

V 1. MOŠKI LIGI

Beograjski Partizan državni prvak

Do konca jugoslovenskega odbojarskega prvenstva pri članih manjka samo še eno kolo. Kot je bilo pričakovati je Partizan iz Beograda nov državni prvak. V dosedanjih petindvajsetih nastopih so Beograjčani zgrubili samo eno točko. Do pred kratkim njihov najhujši tekmeč Crvena zvezda pa je potegnula krajši konec petkrat, trenutno drugi na lestvici GIK Banat pa je utrpel štiri poraze. Zmaga Partizana je že matematično gotova. Ostali tekmečji imajo precej večji zaostanek. Jedinstvo iz Stare Pazove, ki je na četrtem mestu zaostaja nič manj kot za štirinajst točk. Nato sledijo tri ekipe, ki imajo trideset točk med katerimi je tudi Kvarner z Reke. Odbojkarji z Reke so v zadnjih nastopih močno postupili, saj so bili kar trikrat zaporedoma poraženi. Vsi upi za boljše uvrstitev so tako splavali po vodi.
Vse je že zdavnaj odločeno tudi na repu lestvice. Prvo ligo bosta morala zapustiti Željeznica in Fužinar z Raven. Medtem ko so Osijek izbojevali štiri točke, je slovenski ligaš tudi pred zadnjim nastopom v prvi ligi brez točk.
Predzadnje kolo je bilo razmeroma bojovito. Nič manj kot pet tekem se je končalo šele po petih setih igre. Med temi je bila tudi tekma Partizan — Modriča. Gostje na čelu s Ribaričem in Jankovičem, so igrali res odlično. Lažjo pot do zmage sta imela Crvena zvezda v Osijeku z letos slabim Željeznicarjem in Bosna v Ravnih s še slabšim Fužinarjem.
IZIDI 25. KOLA: Mladost — Kvarner 3:2, Partizan — Modriča 3:2, Jedinstvo (SP) — GIK Banat 2:3, Jedinstvo (BR) — Vardar 2:3, Željeznica — Crvena zvezda 0:3, Fužinar — Bosna 1:3, Spartak — Vojvodina 3:2.
LESTVICA: Partizan Beograd 48, GIK Banat 42, Crvena zvezda 40, Jedinstvo (SP) 34, Mladost, Kvarner in Vardar 30, Spartak in Modriča 22, Bosna 20, Jedinstvo (BR) 18, Vojvodina 12, Željeznica 4, Fužinar 0.
PARI PRIHODNJEGA KOLA: Vardar — Jedinstvo (SP), GIK Banat — Mladost, Kvarner — Crvena zvezda, Željeznica — Fužinar, Bosna — Spartak, Vojvodina — Partizan, Modriča — Jedinstvo (BR).
G. F.

NOGOMET

NARASČAJNIŠKO PRVENSTVO

Visok poraz utrjene Gaje

Gaja — Roianese 2:4 (0:4)
GAJA: Kralj (Gezzo), Stojković, Grgič D. in B., Milković V. in L. (kap.), Počkar, Kralj D. in M., Kalc in Krizmančić.
ROIANESE: Papandrea, Chermas, Coggi, Valvassori, Biscaldi (kap.), Fillini, Babuder, Verch, Jacopin in Puzzo.
STRELCI: v 3., 6., 8. in 25. min. p.p. Fillini, Babuder, Verch in Puzzo (vsi Roianese), v 12. min. Kalc in v 26. min. d.p. Kralj M. (Gaja).
KOTI: 7:5 za Roianese. GLEDALCI: 20.
Gajevci so tokrat igrali z nekoliko okrnjeno postavo, manjkala sta dva standardna igralca, vratar Škarbar, katerega je zamenjal nezapolnjeni Kralj (ki je kriv za vsaj dva prejeta gola), poleg tega še napredalec Ražem, ki ga je nadomestil Počkar.
Oba ekipi sta vsakekar tokrat pokazali zelo odprto igro. Začetek je pripadal gostom, ki so silovito pri-

ležali v osmi minuti igre že vodili kar s tremi goli razlike. S tem je bilo pravzaprav tekme že konec.
V nadaljevanju «zeleno-rumeni» se niso vdali, osvobodili so se pritiska gostov ter gradili napadalno igro (saj jim ni preostalo drugega), in so zapravili vrsto zrelih priložnosti za gol. Nasprotno so v fufinu ponovno prišli do izraza gostje.
Po odmoru je moral trener Fajdiga zamenjati vratarja Kralja za odlični novinec Gezzom. Tržičani pa so do konca tekme igrali urinjeno, to so izkoristili domačini, ki so v nadaljevanju prvič s Kalcem potem pa s Kraljem M. zatreli tržaška vrata. Glavni krivec za polom gajevske ekipe je predvsem utrujenost moštva, ki je igralo v štirinajstih dneh kar štiri tekme.
Darko Grgič

KRIŽ-KRAŽ-KROS PRI REPNU

Mnogo veselja v lepem vremenu

Udeleženci so bili deležni tudi na žaru pečenih dobrot

Če bi kdo stopil v torek, 1. maja, okrog polne mimo Živčeve doline pri Velikem Rempu, bi ga prav gotovo privabil vonj dobrega pečene mesa na žaru in pa vesel živčav otrok, ki so se igrali v spomladanskem soncu. Nekateri bi videli ležati v travi z rokami pod glavo, s obrazom obrnjenim proti toplim žarkom, druge pa v senci mogočnih kostanjev. Vonj čevapčičev jim je udarjal v nos in z obrazom se je videlo, da se tam kar imenitno počutijo. Najmlajši so se smeje igrali «smiš in mačko» pod vodstvom starejših mladink, večji pa so se zabavali z igro «med dvema ognjema». Nekdo se je jezil, ker ga je oni udaril ... ali pa morda ni bilo obratno? Ne, on je udaril njo in tista je udaril njega. Kakšen kavalir? No, avtoriteta matere in očeta je vse razburjene duhove hitro pomirila in že so stekli veselili, obrazov po travniku. Starejši «mladeniči» pa so se z veseljem hrupom pomerili v bližnjajo. Veselo vzdušje, je kraljevalo v Živčevi dolini.
Tekmovanje se je bilo pričelo ob 10.30. Vseh udeležencev križ-kraž-krosa je bilo 50. Seveda, niti navijačev ni manjkalo. Tekmovanje je bilo na dveh progah, v skladu s starostno dobo. Prva skupina, najmlajši, letnik 1969-62, so prvi zdirjali po progi. Prav lepo je bilo videti, kako sta se najmlajši udeleženci, z roko v roki, podali na pot. Čeprav zadnji, sta le prišli na cilj. Nagrada sta prav zasluženo dobili.
V drugi skupini, letnik 1961-44 in več, je s precejšnjo prednostjo zmagal Rudi Škarbar. Pravzaprav ni toliko važno, važnejše je, da se mladina vedno bolj udeležuje takih tekmovalij v naravi.
REZULTATI:
1. kategorija — letnik 1969-62
DEČKI:
1. Ban Marij
2. Puri Klavdij
3. Paoli Boris
DEKLICE:
1. Vodopivec Daniela
2. Zebec Erika
3. Štoka Nives
Geroldi Veronika, Puri Vilma in Škarbar Tamara so dobile nagrado kot najmlajše udeležence.
2. kategorija — letnik 1964-62
DEČKI:
1. Ravbar Avreljo
2. Piščanc Marko
3. Guštin Marij
DEKLICE:
1. Puri Patrizia
2. Paoli Rosana

DRUGE ŠPORTNE VESTI NA OSMI STRANI

POMEMBNA PRIDOBITEV ZA ZGONIŠKO DRUŠTVO

Odbojkarji ŠK Kras imajo novega trenerja

Inž. Jadrijević je priznan odbojarski strokovnjak

Še pred dobrim mesecem dni je bilo stanje v Krasovem odbojarskem taboru zelo zaskrbljujoče. Moška ekipa, ki je odigrala celo prvenstvo državne C lige brez ustreznega trenerja, se je le za las in po zaslugi boljšega količnika rešila izpada v nižjo ligo. Na zadnjem občnem zboru je bila novega odbora zaupana naloga, da poišče primerne izvedence za svojo odbojarsko šesterko. To je bil tudi nekak pogoj za nadaljnje nastopanje predstavnikov zgoniške občine. Vendar vsi dobro vemo, da je «trg» v zamejstvu in tudi v matični domovini zelo skop s kadri, tako da je vladal v vrstah «belo-rdečih» precejšen pesimizem.
Po krajšem sondiranju vseh mož-

nosti je Krasov odbor vendarle začel v črno: zagotovil si je za trenerja inž. Anteja Jadrijevića, ki je zaposlen pri večjem podjetju v Sežani.
Pa predstavimo pobliže novega trenerja Krasa. Ante Jadrijević je doma iz okolice Splita in je promoviral v Beogradu za elektronskega inženirja. V Beogradu je aktivno igral odbojko in je uspešno nastopal z ekipo Mladosti iz Zemuna v 1. jugoslovenski odbojarski ligi. Zaradi lažje poškodbe na hrbtnici se je pozneje posvetil trenerskemu poslu. Vodil je ekipo Uljanika iz Pujja, ki je dosegla pod njegovim vodstvom zavidljive uspehe. Pred dobrimi tremi meseci pa se je zaposlil v Sežani in Kras ima zaslužno, da je prvi «zavohal» za ta trenerski potencial ter si je zagotovil tega resnega ter sposobnega odbojarskega izvedenca.
Inž. Jadrijević je že opravil štiri treninge z ekipo Krasa, ki se pripravljajo na tradicionalni mednarodni odbojarski turnir za «Kraški pokal», ki bo v Zgoniku 2. junija. Novi trener ne skriva težav, s katerimi se bo moral spoprijeti, ko bo sestavljal ekipo za prihodnje prvenstveno sezono. Dva igralca prve ekipe, Milič in Vesnaver sta že oblekla vojaško suknjo, medtem ko dva druga krasovca čakata na «skartolno». Kljub temu pa je trener optimist. Sicer ve, da bo treba trdo in vztrajno garati ter da mladi igralci še niso zreli za standardno mesto v ekipi. Vendar v roku enega leta upa, da bo lahko vplel v sesterko vsaj dva mladince. Čeprav ne bo imel na razpolago od osem do deset enakovrednih igralcev, kar je predpogoj za uspešno nastopanje, pa inž. Jadrijević zagotavlja, da bo prikožil igro ekipe tehničnim zmožnostim razpoložljivih igralcev.
Novi trener polaga veliko važnost psihološki pripravi in igralec, ki stopi na igrišče, morda biti trdno zaverovan v uspeh. Če bodo igralci poslušali vse njegove navete in disciplinirano pilili sistem igre, bi se moral Kras, po mnenju Jadrijevića, v prihodnjem prvenstvu potegovati za eno izmed prvih treh mest na lestvici. Iz te trenerjeve izjave preveva velik optimizem in vsi navijači si želijo, da bi se ta rožnata napoved tudi uresničila.

SAO PAULO, 5. — V tretjem kolu medcelinskega pokala je prišlo do presenečenja: Portorikanci Bajlamona so premagali ameriškega predstavnika Marathon Oil s 80:76. V drugi tekmi je Ignis po pričakovanju premagal Jugoplastiko s 92:78, zmaga pa je bila precej težka, saj je bil rezultat še štiri minute pred koncem izenačen, kot takrat pa je vodila Jugoplastika. Po tretjem kolu vodijo Sirio, Ignis in Bajlamon s 4 točkami

ODBOJKA

2. ženska divizija

SOKOL — INTER 3:0 (15:13, 15:9, 15:11)
SOKOL: Auber, Ščuka, Paškulin, Antoni, Legiša, Verginella, Zandomeni in Žužek.
Mlade Nabrežinke so tokrat končno dobile plačilo za svoj trud. Poleg dvojne zmage nad skromnim Farit B so v sredo premagale tržaški Inter s čistim 3:0. Potek igre pa ni bil tako gladek kot kaže rezultat. V prvem setu so nasprotnice zmagovale že s 13:10, vendar naše igralke niso izgubile glave in so obrnile rezultat v svojo korist. V ostalih dveh setih pa sta ekipi osvojevali izmenično vsaka po nekaj točk in rezultat je bil izenačen do 10. točke. V odločilnih trenutkih pa so se Nabrežinke bolje znašle kot nasprotnice in osvojile končno zmago. Zasluga gre tudi budnemu in glasnemu navijačju domačih simpatizerjev, ki vsakokrat priskočijo na pomoč našim dekletom.
S.U.

KOLESTARSTVO

V torek je bila v naselju Sv. Sergija v Trstu kolesarska dirka mladincev, veljavna za dodelitev naslova tržaškega mladinskega prvaka. Tekmovanje, ki ga je organiziral kolesarski klub Cottur, se je odvijalo na 3 km dolgi krožni stezi, katero so morali kolesarji prevoziti dvajsetkrat. Naj tako omenimo, da je bila dirka izredno naporna, saj je bilo polovico proge speljane navkreber. V skromni konkurenci je prvo mesto odnesel furlanski kolesar Manfredi, ki je že pred desetimi dnevi zmagal v Trstu na dirki za trojejo Cicala. Manfredi je tudi odnesel vse točke za gorsko nagrado, medtem ko se je na drugo mesto uvrstil njegov klubski tovariš Ursella; prvi Tržičan je bil komaj četrti. Naslov tržaškega prvaka je pripadel Tarlau, medtem ko so ostali tržaški predstavniki razočarani, saj so se množično podali v napad v zadnjem krogu in so se pustili ukantiti od mladega gosta, Dirke se je udeležil tudi lonjerski mladinec Sergij Čok, ki pa je zaradi prenaporne proge moral kot precej drugih, odstopiti v petnajstem krogu. Na vsak način pa je pokazal, da počasi in vztrajno napreduje.
Vrstni red na cilju:
1. Manfredi (La Selettiva);
2. Ursella (La Selettiva) 20 sekund zaostanka;
3. Bivj (Lignano Sabbiadoro) 40 sekund zaostanka;
4. Tarlau (Haubrandt Trst)
5. Borghello (Muggesana), itd.
RADI

Iz domačega športnega albuma

Openski Polet je pred kratkim priredil v okviru mladinskih iger tekmovalje v umetnostnem kotkanju za področje republiške občine. Danes priobčujemo nekaj slik z nagradjenj ob zaključku te prireditve in prizor z nastopa najboljših tekmovalke Maruske Grčičeve. Celotno tekmovalje je uspešno zelo dobro in je ponovno potrdilo uspešnost Poletove kotlarske šole

USPELA 4. LESARIADA V NOVI GORICI

Športniki Mebla odlični drugi

Nastopilo je nad 1800 tekmovalcev iz vse Slovenije

V organizaciji in izvedbi tovarne pohištva Mebla iz Nove Gorice je v soboto veljalo športno tekmovalje vseh lesnoindustrijskih podjetij iz vse Slovenije, na katerem je nastopilo rekordno število tekmovalcev, kar 1800 iz 41 delovnih kolektivov, tako da je bilo to tekmovalje po udeležbi in po kakovosti doslej največje.
Na tej prireditvi so se izredno izkazali primorski športniki in športnice, ki so osvojili nekaj pomembnih priznanj, predvsem pa smememo omeniti na prireditelje same, ki so v končni uvrstitvi osvojili odlično drugo mesto, takoj za zmagovalci iz Brestca.
Nekaj pomembnejših rezultatov BALINANJE:
1. Lesonit; 2. Javor (Pivka); 3. Lipa (Ajdovščina).
KEGLJANJE:
1. Meblo; 2. Javor; 3. Lipa (Ajdovščina).
NOGOMET:
2. Lipa (Ajdovščina); 3. Meblo; 4. Oprema Izola

Dr. Aleksander Gala - Peter Partizanski zdravnik

Opomini iz bogatega, pa tudi težkega življenja partizanskega zdravnika

Sil smo proti Loškemu potoku. Najprej proti Matevjevu in nato čez dolino proti česti, ki vodi proti Dragi. V varni oddaljenosti smo se premikali prek doline čez polja proti kraju, kjer nam prekoračili cesto. Previdnost je bila še kako potrebna. Mornarica je bila na to, da nas ne zavohajo psi. Noč je bila temna in mirna. Svež veter je rahlo pihal čez polja in gosta je bila prekrivala travo. Pomikali smo se počasi, previdno stopali po mokri travi. Težke rosne kaplje so hitro napojile obleke. Ze se je daniilo, tako da nas je začelo že počeno zebsti. Kjer smo nekdo imeli izvidnico. Utrujeni od večurne hoje smo bili v gostem grmovju in skušali zaspati, vsaj dokler se ne natisne, pokrita z mahom, tiščalo nas je na vseh koncih in krajih. Razen tega smo bili vsi premočeni od rose in znojca. Mokrota in jutranji mraz sta storila svoje. Zobje so kar šklepetali od neprijetnega občutka mraza.
Vse to je še stopnjevala negotovost položaja, v katerem smo se nahajali. Nič namreč nismo videli, kako je okoli bojnice. Z Markom sva pred dobrim tednom imela še prav slabe izkušnje. Otrpeli in premočeni, vendar nekoliko spočit, smo se okrog desetih ure odpravili naprej po gozdu proti bojnici. Nekajurno

ležanje, čeprav nerodno, nam je preganlo močno utrujenost. Toplota naraščajočega dneva je le nekoliko omeščala od mraza in nos otrpne ude. Prvi koraki skozi gozd in strah pred neznanjo nevarnostjo so nam hitro povrnili potrebno moč. Spretno smo se pomikali skozi gozd. Premikali smo se počasi in tiho, tako da smo se previdno, tipaje z nogo po tleh izogibali suhim vejicam. Če je kdo le stopil na suho vejico, smo se zdrznili in kri nam je še močnejše zaplala po žilah. Za trenutek smo se morali ustaviti, ozkožati, in šele ko je ostalo vse mirno in ni bilo opaziti nikogar v bližini, smo nadaljevali pot.
Najprej smo obšli položaj bojnice v smeri proti javki vrh Mrtalovec. Nič sumljivega ni bilo opaziti. Pri kuhinji, ali bolje rečeno, pri mestu, kjer je nekdo bila kuhinja bojnice, smo se ustavili. Bili smo prepričani, da imamo srečo, da danes ne bo Italijanov sem. Ko smo se pomikali skozi goste drevje okoli bojnice, smo namreč opazili še sveže sledove stopinj. V mehki črni zemlji so se v stopinjah poznale značilne vdrtine, ki so jih napravili žebčji, s katerimi so podkovani vojaški čevlji. Dokaz, da so nedavno tega bili tu še sovražniški vojski. Verjetno še vedno postavljajo top okoli zasede. Ura je bila že okoli 11. dopoldne, pa nismo naleteli nanje. Verjetno jih res ne bo. Nekam pozno je že, navadno prihajajo bolj zgodaj. Zato smo menili, da smo dovolj varni. Odložili smo stvari: oedejo, ko slanine, nekaj riza, moke in soli. Teme si je celo sezul čevlje, saj so bila tla porasla z mahom. Poiskali smo prostor, kjer je bilo nekoliko ognjišče, in sklenili, da si po obisku jame skuhamo kaj za pod zob.
Do vhoda v jamo je bilo še manj kot 100 metrov. Previdno se odpravimo čez prostor, kjer je nekdo stala kuhinja. Zadržali ko sva bila z Markom tu, je bil mraz, zato nisva dobro videla razdejanja bojnice. Sedaj sem si vse natančneje ogledal. Kotel, v katerem smo kuhali hrano, je ležal ob kuhinji, prestreljen s cejim rafalom. Na dnu je bilo še nekaj kosov kuhanega mesa. Skoraj za prst debele črvi so se prerivali po njem. Okoli so

ležali ostanki škafov, ki smo jih uporabljali v kuhinji in za pranje perila. Tu je bil kak kos odeje, tam je ležala uničena kuhinjska posoda. Videti je bilo, kot da je nekdo prav užival v tem, ko je uničeval našo skromno opremo, ki smo jo nabrali pri ljudeh v Loškem potoku.
Počasi smo se premikali naprej proti mestu, kjer je bila nekdo baraka za ranjence. Bila je požgana. Med zoglemelemi ostanki tramov so bili ostanki krvavih rjuh in razmetane ampule zdravil, ki jih ogenj ni uničil. Sklonil sem se in jel nabirati zdravila in drugo, kar bi utegnilo še koristiti. Natrpal sem vse žepce.
Vse je bilo puho in mrtvo. Še pred 14 dnevi so tu ležali težki ranjenci. Upali in hrepeneli so po ozdravljenju. Smrt jim je prizanesla v pravičnem boju, toda nemočne in težko ranjene, ki se sami niso mogli braniti, je pokončala vojna.
Nedaleč od barake se je pričel teren strmo spuščati proti globoki dolini. V strmem pobočju, ki ga prekrivajo veličanske skale, porasle z debelim slojem mahu, med mogočnimi visokimi in debelimi smrekami je bil vhod v jamo. Tja nas je vodila pot.
Na robu pred strmino sta ležala dva mlilca. Ležala sta z glavo drug proti drugemu. Bila sta brez obleke, le srjaco sta imela na sebi. V 14 dneh, odkar sem ju zadnjič videl, so lasje že odpadli. Dve goši lobanji sta se grozljivo belili na temnih tleh. Iz vseh duplin so lezli črvi.
Prišli smo do jame. Vhod je bil odprt. Bilo je vse tako, kot sem videl zadnjič. Po skalah, s katerih je bil odstranjen mahu, so se poznali sledovi boja. Gotovo so ranjenci bili boj z napadalci, sem pomislil.
Prvi se je spustil v jamo Tone. Hitro je bil v njej, saj so bile lestve, ki smo jih napravili v 4 m globoko jamo, še v dobrem stanju. Sklonil sem se, da bi mu pomagal skozi ozko odprtino. Iz jame se je širil smrad po razpadajočih truplih. Za njim sem se spustil v jamo še sam.
Marko ni hotel v jamo, pustila sva ga zunaj na straži. Bo-

je je bilo tako. Skoraj bi na to pozabili. Mudilo se nam je in kljub vsemu nismo bili dovolj previdni. Markova odločitev, da ne gre z nama v jamo, naju je rešila. Gotovo bi nas ta dan ulovila v jami, če ne bi Marko stražil. Zeleni smo odnesti več materiala, ki bi se še dal uporabiti, zato pa je bilo potrebno, da gremo vsi v jamo. Okupator je sicer uničil v glavnem vse, vendar se bo morda še kaj našlo, kar nam bi prav prišlo, pa naj bo to hrana, zdravila ali kaj drugega.
Minilo je nekaj minut, preden sem se lahko ogledal okoli sebe. V jami je bilo mračno. Svetloba je prihajala le skozi odprtino, skozi katero sva se s Tonetom pravkar spustila. Zadrževal sem dih. V temi mi je pomagal neznanjski smrad, ki je dražil nos, da je kar zapiralo sapo.
Počasi se je jel odkrivati pred očmi strašen prizor. Na desni strani so ležali štirje mlilci drug vrh drugega. Ležali so, kot da je kdo zložil polena. Obrisi nrtovih teles so se belili v polmračni in vzbujali grozo. V mrčvaškem krču otrpili udi so nemo štrleli v zrak, kot da se želijo oprjeti nečesa, kar je daleč, daleč, nedosegljivo. Lobanje so jim bile osmojene in ožgane. Trudil sem se, da bi katerega lahko spoznal po kakšni značilnosti. Po ramah, zaradi katerih so prišli v bojnico, jih tudi ni bilo več mogoče spoznati. Bili so raztrgani od bomb, katerih eksplozije sem usodnega dne slišal, ko sem želel v skrivališču ob česti. V naglici, s katero sva morala s Tonetom opravljati najtežje delo v svojem življenju, nisem več mislil na to, da bi skušal ugotoviti identiteto mlilčev.
Na levi strani so ležali trije. Dva izmed njih sem spoznal. Eden je bil mitraljezec Viniko, ki je bil tu že rekonvalescent in ki je stražil ob vhodu v jamo. Ranjen je bil pri Zlebiču, ko smo padli v zasedo. Druga dva sem spoznal po tem, da mu je manjkala ena noga. Bil je partizan Lisjak. Nogo mu je odtrgalo v boju. Tudi on je prišel k meni s transportom ranjencev iz Zapotoka kot težak ranjenec.
(Nadaljevanje sledi)

SPORT SPORT SPORT

KOŠARKA

NA POMLADANSKEM TURNIRJU V LJUBLJANI

Zmaga reprezentantov SZ in SFRJ

Izredna igra reprezentance Slovenije - Tudi Kubanci so prikazali lepo košarko

SZ — Kuba 62:54 (36:24)

SOVJETSKA ZVEZA: Zemjanuhin, 2. Jastrebov, 6. Pavlov, 2. Tudorov, Zigin, Sidakin, 15. Miskin, Petrikov, 11. Bulik, 6. Kovalenko, 4. Miloserdov, 12.

KUBA: Calderon, 21. Lugo, Armando, Guibo, 2. Francisco Varona, 9. Armenteros, Ortiz, 6. Alvarez, 4. Pedro Varona, Santo Esteban, Liben, Standard, 12.

SODNIKA: Oblak in Kavčič iz Ljubljane.

PROSTI METI: SZ 8:10, Kuba 10:14.

Sovjetska zveza je po predvidevanju v drugem kolu tradicionalnega turnirja v Ljubljani premagala pomlajeno postavo Kube, ki pa je včeraj igrala izredno dobro, saj se je enakovredno upirala boljše telesno pripravljenejšim Sovjetom vse do poslednjih minut. Med Kubanci je izstopal komaj 16-letni Calderon, ki je bil daleč najboljši igralec tekme, saj je dosegel 21 točk in se je požrtvovalno boril pod obema košema. Proti koncu srečanja pa je prišla na dan izkušnost sovjetskih igralcev in zmaga Sovjetske zveze je bila tako zaslužena. Jugoslavija - Slovenija 114:99 (54:56)

JUGOSLAVIJA: Ivković, 10. Klačunović, 17. Gospodnetič, Knežević, 6. Damjanović, 4. Kapičić, 15. Čosić, 17. Plešać, 17. Dalipagić, 16. Marović, 12.

SLOVENIJA: Bassin, 2. Volaj, 9. Marter, 29. Sagadin, 2. Macura, 18. Jelovc, 32. Peterka, 4. Gvardjančić, 4. Zaloker, Nemič, Zorca.

SODNIKA: Krno in Peter Brumen.

V doslej najljepši in najzanimivejši tekmi tega turnirja je Jugoslavija se le v poslednjih minutah premagala

Slovenijo, ki se je do tedaj enakovredno upirala jugoslovanskim reprezentantom. Slovenski košarkarji so zelo dobro začeli in so bili skoraj ves polčas v vodstvu in so tako prvi del igre končali z zmago in sicer s 56:54. V tem delu sta se zlasti razkazala Marter in Jelovc, ki sta bila poleg Plešaća in Čosića neustavljiva. Tekma se je odločila v 13. min. d.p., ko je v igro ponovno stopil Dalipagić in dosegel nekaj lepih košev od daleč in tako povečal vodstvo. Proti koncu tekme pa je prišla na dan utrujenost slovenskih košarkarjev in zmaga je tako zasluženo pripadla jugoslovanski reprezentanci. V jugoslovanskih vrstah so dobro igrali Dalipagić, Marović in Kičanović.

b. 1.

SAN JOSE, 5. — Amerikanec Al Furbach je vrzel kroglo 12,82 m daleč, kar je 4 cm bolje od dosedanjega svetovnega rekorda njegovega rojaka Randyja Matsona, ki ga je postavil 22.4.1967 v Teksasu.

LEVERKUSEN, 5. — Nemeček Klaus Wolfermann je postavil nov svetovni rekord v metu kopja z značko 94,08 m. Dosedanji je bil last Sovjeta Janisa Lusisa z metom 93,80 m. Lusis ga je postavil lani, 6. julija v Stockholmu.

Belgijec De Vlaeminck je zmagal na mednarodni kolesarski dirki po Toskani. Na 2. mestu se je uvrstil Italijan Poggiali z 12' zaostanka.

BARCELONA, 5. — V prvi poltapi kolesarske dirke po Španiji

je danes zmagal domačin Santesteban, v drugi pa Francoz Escalans. Španec Pesarrodona vodi še vedno na skupni lestvici.

Danes ob 15. uri bodo na nogometnem igrišču v Renčah odigrali prijateljsko tekmo med domačo ekipo in Juventusom iz Štandreja, ki je prejšnjo nedeljo zaključila prvenstvo 2. kategorije na odličnem sedmem mestu.

ODBOJKA

V MLADINSKIH IGRAH

Izjemen uspeh slovenskih ekip

Na Tržaškem se bodo uvrstile v zaključni turnir verjetno kar tri naše šesterke

Občinski del mladinskih iger na Tržaškem je prinesel slovenskim ekipam v konkurenci mladink izjemen uspeh. Po vsej verjetnosti se bodo uvrstile v skupni turnir tržaške občine samo slovenske ekipe in to zmagovalec tren izločilni skupin. V skupini A so mlade kontovke zasluženo zmagovale, saj so v štirih nastopih dosegle prav toliko zmag. Včeraj popoldne so na stadionu «1. maj» premagale tudi zadnje in najhuje nasprotnice od Casa del Fanciullo. To srečanje je bilo brez dvoma najlepše od šestih, ki so bila odigrana včeraj popoldne. V tej skupini sta na sporedu še dve tekmi ki pa ne bodo vplivale več na končni vrstni red.

V skupini B je bila nekoliko večja izenačenost. Pred včerajšnjima tekmama so imele kar tri ekipe po dve točki. To izenačenost pa so odločno spremenile v lastno korist zastopnice Bora z dvema prepričljivima zmagama. Tržačankam je dovolil, da v poslednjem nastopu osvoji vsaj set in prvo mesto se jim ne bi moglo izmuzniti. Po vsej verjetnosti S. Giacomo za ta poživ je bo sposoben.

Med našimi šesterkami si je najprej priborila pravico do nastopa v finalu Sloga. Najmlajše slogašice so premagale vse tri nasprotnice z izidom, ki ne potrebuje nobenega komentarja in najbolje kaže razplet dogodkov na igrišču. Nekoliko bolj živavo se jim je upirala sama prva postava OMA.

Izidi skupine A: Kontovel — Farit 2:0, Bor B — Casa del Fanciullo 0:2, Bor B — Farit 2:0, Inter — Kontovel 0:2, Bor B — Inter 2:1, Inter — Casa del Fanciullo 0:2, Casa del Fanciullo — Kontovel 1:2.

ATLETIKA

V DESETEROBOJU IN VIDMU

Borovec Vojko Cesar na poti k tretjemu deželnemu naslovu

Nov rekord Bora na 100 m - Dobri rezultati Švaba in Ruzziera

Vojko Cesar je na poti k tretjemu deželnemu naslovu v deseteroboju, čeprav je po prvem dnevu tretji na lestvici. Poleg dobrega skupinskega rezultata v petih preizkusnih je bil daleč najbolj zanimiv tek na 100 metrov, kjer je po osmih letih padel rekord Bora. Cesar je po res izrednem startu zaključil prvenstvo 2. kategorije na odličnem sedmem mestu.

Šnji rekord je bil za desetino slabši, boljši od borovca je bil na tekmovalju v Vidmu le še specialist Marion, ki tudi vodi po prvem dnevu pred Tassinijem in Cesarjem.

Švab je bil nato še do 400 metrov. Ruzzier je začel odlično (12"3 na 100 metrov in 5,76 m v daljini, naravnost porazna pa sta bila met krogle in skok v višino, pri katerem se je zaradi uporabljanja sloga fosbury bal letvice. Dober je bil nato na 400 metrov.

Med tekmovaljem žensk v peteroboju je mladinka De Luca skočila v višino 160 cm.

REZULTATI: Cesar: 100 metrov 11"3, skok v daljino 6,29 m, met krogle 11,89 m, skok v višino 165 cm, 400 metrov 56"4.

Švab: (v istem vrstnem redu) 11"6, 5,48 m, 8,07 m, 160 cm, 53"5.

Ruzzier: 12"3, 5,76 m, 8,56 m, 130 cm, 56"8.

B. Križman

Anketa Primorskega dnevnika

ŠPORTNIK MESECA

— april —

1. Sonja Milič (namizni tenis) 23

2. Silvana Vesnaver (namizni tenis) 19

3. Edi Podberšek (atletika) 15

4. Neva Reblua (nam. tenis) 12

5. Dragica Blažina (nam. tenis) 9

6. Anica Žigon (nam. tenis) 7

7. Silvij Verginella (nogomet) 7

8. Vojko Cesar (atletika) 4

9. Grgič Maruška (tokaljanje) 4

10. Fabij Ruzzier in Sonja Anton (oba atletika) 2

11. Bruno Furlan, Robi Gantar in Adrijan Sosič (vsi košarka) 2

12. Milar Mikuš (oba nogomet) ter Iztok Kodrič (odbojka) 1

Skupna lestvica po štirih mesecih

1. SONJA MILIČ 72

2. Doljan Petaros 39

3. Silvana Vesnaver 35

4. M. Kraljič 20; 5. A. Krinčič 16; 6. E. Podberšek 15; 7. B. Fabjan 14; 8. D. Blažina 11; 9. N. Reblua 12; 10. S. Pernarčič in K. Ošab 11; 12. A. Žigon 7; 13. M. Klanjšček 5; 14. S. Verginella, V. Cesar, G. Husu, N. Radović, M. Klambjan, A. Štrekelj in A. Sosič 4; 21. F. Meneghetti, V. Veljak in K. Faveo 3; 24. B. Furlan, M. Grgič, F. Ruzzier, S. Anton, A. Stare, D. Štoka, E. Pertot, T. Devetak in G. Vesel 2; V. Vatovec, A. Zavadlav, M. Kralj, M. Ban, E. Guštin, V. Pertot, O. Pavletič, L. Lovrovič, F. Faveno, R. Tence, G. Marson, D. Švab, K. Stare, I. Strnad in B. Grgič 1

ODBOJKA

Sloga — ASFJR 3:0 (15:6, 15:4, 15:4)

Odbojkarji Sloge so sinoči pri Banih premagali šesterko ASFJR precej lahko, saj je tekma trajala le dobrih petinštirideset minut. Gostje jim še zdaleč niso bili enakovredni nasprotnik.

Športno društvo «Zarja» vabi vse vaščane v ponedeljek, 7. maja ob 8,30 v Bazoviški dom na posvet za častno proslavitev 50-letnice ustanovitve društva. Vabljeno. Odbor

ROKOBORBA

NA «TROFEJI G. CALZA»

Bolgari najboljši

Tudi ekipe Italije in SFRJ se bosta potovali za 2. mesto

TRST, 5. — 67 mladih rokobarcev se je danes pomerilo v prvih srečanjih mednarodnega mladinskega turnirja v prosti rokoborbi za «Trofejo G. Calza», ki se odvijata v Trstu v prostorih Gimnastične Triestine.

V prvem dnevu je bilo na sporedu 60 dvobojev. Izstopali so predvsem Bolgari (ki so tudi zmagali ekipo v prvih dveh izvedbah tega turnirja). Danes so namreč vsi bolgarski rokobarci premagali svoje nasprotnike in se uvrstili v višje kolo. Zelo dobro so se odrezali tudi Jugoslovani, pa tudi Poljaki so pokazali dobro pripravljenost.

Slabše se je končal prvi dan srečanj za 21-letansko reprezentan-

co Italije: že v prvem kolu je namreč izpadlo enajst «azzurrov». Tako bo moralo jutri braniti domače barve le še deset rokobarcev. S tem pa seveda ni rečeno, da so domačini že izločeni iz borbe za najboljša mesta, saj se lahko jutri še vedno potojujejo z Jugoslovani in Poljaki za osvojitev drugega mesta.

Med ostalimi ekipami (vseh je šest) imata švicca in Zah. Nemčija le minimalne možnosti za boljše uvrstitve.

Turnir se bo nadaljeval z izločilnimi srečaji jutraj ob 9. uri, popoldne pa bodo ob 16. uri na vrsti finalni dvoboji.

NOGOMET

PRIMORSKE EKIPE V SLOVENSkih LIGAH

Neodgovorna prekinitev v Mirnu

V SNL prvič popoln uspeh obeh primorskih ekip Izole in Kopra - Derbi ZCNL v Ajdovščini nepričakovano vozilom

Tudi nedeljsko kolo v SNL ni minilo brez presenečenja. Morda je presenetljiv že izid derbija kola, ki so ga odigrali na stadionu v Zornjki Šiški v Ljubljani med domačo lirijo in mariborskim Železničarjem. Mariborska ekipa SNL, je tokrat ostala praznih rok. Domačini so se kljub dejstvu, da so nastopili s pomlajeno ekipo, še enkrat pokazali kot izredno «mestostojben» domačin, ki zelo redko odda točke gostujočim moštvom.

Za Primorce posebno priljubljeno presenečenje pa so pripravili nogometlasi Kopra, ki so se z nepornega gostovanja (najdaljšega potovanja za primorski ekipi v S NL sploh) v Lendavi vrnil s celotnim izkupičkom. Domačo Nafto so premagali sicer z minimalnim rezultatom 1:0, toda zaradi tega ni njihova zmaga nič manj dragocena. Koprčani so zmagali zaslužen, največ pravega pa so domači obrambi pripravljali s svojimi protinapadi. Odlični zadetek je dosegel najboljši strelce kopske ekipe Mirato, dve minuti pred zaključkom prvega polčasa. Kot kaže prihajajo Koprčani v formo, za njihovo pa je, da so dragocen uspeh dosegli s precej spremenjeno ekipo: v njej ni bilo Ambrožiča, A. Rizanovića, Dobrina, Filipovića, Pavličiča in Sočiča, zato sta igrala oba povratnika iz JLA Lovrečič in Dobovec, v vrstah je Sarvorn, večna Pišterjeva alternativa, ponovno opavičilo svojo uvrstitev v ekipo, v obrambi naj omenimo še zelo dobrega branilca Novela, v napadu pa so poleg Morata in Samca igrali še mladi Ivetec, Leban in Piciga.

V ostalih srečanjih SNL ni bilo presenečenja: v treh tekmah so zmagali domačini, tudi zmaga ptujске Drave v gosteh, nad zaenjuvr-

ščenim Triglavom, najslabšo ekipo SNL, je bila bolj ali manj pričakovana.

Izolani nadaljujejo z uspešno «čezvijo» točk. Tokrat so zanesljivo premagali vevsko Slavijo z 2:0, strelica golov pa sta bila spet najboljša napadalca Vinko Gregorič in Lokas. Tako so sedaj Izolani med tremi moštvii, ki zaostajajo za vodčim Železničarjem in za dve točki, in so na najboljši poti, da si v letošnjem prvenstvu zagotovijo zelo lepo uvrstitev.

Zaradi zmag obeh primorskih predstavnikov v SNL je bila tako pretelka nedelja za ljubitelje Izole in Kopra zelo razveseljiva, narazveseljivejša doslej, saj se v letošnjem prvenstvu (1972-73) niti je seniti niti spomladi še ni zgodilo, da bi obe ekipi v istem kolu zmagali: popoln uspeh obeh ekip je bil prvič zabeležen še v nedeljo.

Danes (6.V.) pa čakata Izola in Koper izredno težka nasprotnika. Izola potuje v Maribor, kjer 'ho v derbiju igrala z vodilnim Železničarjem. Za goste bo še posebej težko, ker bodo domačini skušali popraviti spodrsljaj iz Ljubljane, tako bi že časten poraz ne bil za tjejuvrščeno Ljubljano: kljub kvalitetnemu nasprotniku, pa bi svojo dobro formo moral npr. izbrati ekipa Morato, dve minuti pred kon-

V ZCNL: Razburljivo Pristranski sodnik spet oškodovalo Adrio

Tekma v Mirnu med vodčim Slovanom in domačo Adrio je bila prekinjena v 67. minuti pri rezultatu 1:3. Tudi pred tem je eden izmed gostujočih branilcev grobo pokosil» domačega srednjega napadalca Bagija, sodnik pa je dosodil samo prekršek; gostujočega i-

gralca ni niti opomnil, čeprav bi ga za omenjeni prekršek prav lahko tudi izključil. Domači nogometlasi so od sodnika zahtevali, da storilec prekrška pokaže rumeni karton, nakar je sodnik na splošno presenečenje tekmo brez vzkoka prekinil: nikomur na igrišču, tudi gostujočim igralcem in njihovemu vodstvu ne, ni bilo jasno zakaj; nihče ni videl nikakršnega vzkoka za prekinitev.

Adria je po tekmi vložila pritožbo, v kateri med drugim navaja, da je bilo početje sodnika Vasića iz Celja skrajno pristransko, neodgovorno in nezrelo. Poleg prekinitve se Vasiću očita tudi priznanje prvega gola Slovanu, čeprav je bil dosežen neregularno: iz offsidea, tretji gol pa so gostje dosegli po prekršku nad domačim branilcem Čargom.

Primorju v derbijih z Vozili ne gre

Derbi v Ajdovščini se je končal z nepričakovano, a prepričljivo zmago gostujočih Vozil. Novogoričani so zaigrali odlični in tako zabeležili pomemben uspeh. Povedli so v prvem delu z golom Korparja, isti igralec pa jim je s še dverna zadetkoma v drugem polčasu zagotovil visoko zmago. Izid nedeljske tekme je spet pokazal, da Ajdovc pri prvenstvenih obračunih z Novogoričani ne gre: v predprejstvenih pokalnih srečanjih so jih obkrajali premagali, v bojih za točke, pa so bili v štirih tekmah, kolikor so jih dosegli odigrali z Vozili v okviru ZCNL, kar trikrat poraženi, enkrat pa so dosegli le neodločen rezultat 2:2 (kljub temu, da so bili v tej tekmi zelo blizu zmage). Res pa je, da je tudi športna sreča bolj naklonjena Novogoričanom kot Ajdovcem, saj prvim

prav takrat najbolj gre, kadar je to najbolj potrebno.

V zvezi z derbijem je treba še pripomniti, da so trije izmed igralcev Primorja (Batagelj, Pavel Breclj in Kopatin) v soboto, to je samo dan pred tekmo, tako popoldne kot tudi popoldne igrali mali nogomet za svoje tovarniško ekipo Lipo na 4. lesariji. Morda bi se tekma za Ajdovce ugodneje končala če bi omenjeni igralci v soboto poživili; vsekakor pa naporno nastopanje, samo dan pred tako važnim srečanjem, zanje ni bilo priročno.

Nedeljski poraz pomeni obnem tuje konec ajdovske nepremagljivosti na domačem terenu. V letošnjem prvenstvu niso na domačih tleh oddali še niti točke. V nedeljo pa so ostali kar brez obeh. V ZCNL posledje iz izjemo Slovana ni več neporaženega domačina.

V ostalih tekmah Primorci neporaženi

Lep uspeh je dosegel Piran, ki se je v Vrhniki vrnil neporažen — s točko. Jadran je premagal LTH iz Škofje Loke; potem ko so gostje že v prvi minuti po голу Ipavca povedli, so domačini izenačili v sredini prvega dela z golom Sergaša zmago pa so si zagotovili še proti koncu tekme z goloma Prodana in Furlanića. Tolmin je gostil krajnsko Savo; ostal je sicer neporažen še naprej, dosegel je v polovljen uspeh: tako kot na Vrhniki, se je tudi tekma v Tolminu končala ne le brez zmagovalca, ampak tudi brez zadetka 0:0.

Danes bo osrednji spopad v Novi Gorici: primorski derbi med Vozili in Tolminom. Primorje gre v Zornjki. Jadran v Krani, Adria na Vrhniko. Piran bo igral z odlično Litijo.

B.P.

TRŽAŠKI DNEVNIK

Dijaki iz Barija in Furlanije v Rižarni

V spremstvu svojih profesorjev prihajajo te dni na ogled Rižarne dijaki srednjih in višjih srednjih šol iz raznih krajev Italije. Tako so obiskali Rižarno v petek dopoldne dijaki 1. in 2. razredov srednje šole Antonio Andreucci iz Meduna (Pordenon), včeraj popoldne pa dijaki zadnjega letnika pomorskega zavoda «Istituto nautico statale» iz Barija ter 2. razredi (skupno 158 dijakov in 12 profesorjev) srednje šole «Elena Fabris Bellavitis» iz Vidma. Dijake iz Barija je vodil ravnatelj šolskega zavoda prof. Luigi Lamacchia, ki je tudi lani lani pripeljal v Trst in v Rižarno maturante kot nagrado po zlostinah izpitih. Na naši sliki: dijaki iz Barija na dvorišču Rižarne

IZJAVA BIVŠEGA SVETOVALCA JOHN A DEANA

Nixon skušal prikriti zadevo Watergate

CIA je dala tehnično opremo za vlom v urad Ellsbergovega psihiatra

WASHINGTON, 5. — Skandal Watergate je strel od temeljev ustroj ameriške izvršne oblasti in dal povod za ostro polemiko med senatom in predsednikom Nixonom. Ključno vprašanje, ki si ga postavljajo vsi je ali je bil Nixon neposredno vpleten v pripravo vojnškega načrta in poskus zadušitve škandalu. Če bi preiskovalci ugotovili, da je predsednik res odgovoren, bi verjetno predstavniki dom, kot so nekateri parlamentarci že zahtevali, sprožili ustavni postopek in Nixon bi bil prisiljen odstopiti.

Ameriški predsednik se dobro zaveda v kako nevarnem položaj je zabredel in v tej luči je treba tolažiti navodila, ki jih je dal svojim sodnim in bivšim svetovalcem, naj ne odgovarjajo na vprašanja preiskovalne komisije senata ali pa sodnikov o osebnih pogovorih s predsednikom in o dokumentih predsedstva. To bi lahko pomenilo, da bi predsednikovi svetovalci ne smeli odgovoriti na vprašanje, če so neposredno razpravljali z Nixonom o škandalu Watergate.

Politični opazovalci sodijo, da bo ta ukrep verjetno sprožil še ostrejšo polemiko med Belo hišo in senatom in morda celo ustavno krizo. Medtem ko imajo funkcionarji Bele hiše res pravico ne odgovarjati na vprašanja parlamentarne o zaupnih zadevah, pa jim zakonik ne daje te pravice, ko gre za pričevanje pred sodniki.

Kaže tudi, da se nekateri svetovalci ne namerjajo držati omejenih navodil. Gre predvsem za bivšega svetovalca za pravosodje Johna Deana, ki je poudaril, da ne namerava postati grešni kozel. V tej zvezi list «New York Daily News» piše, da je Dean že govoril o aferi s senatorjem Weickerjem in v pogovoru posredno namignil, da je predsednik vedel za poskus prikritja škandalu. Bivši svetovalec naj bi se izjavil, da mu nekdo strleže po življenju in da se je zato skrival.

Deanov ovdetnik je danes izročil washingtonskemu sodišču ključne varnostne blagajne, kamor je bivši svetovalec spravil dokumente o aferi Watergate. Kaže, da je Dean do pred kratkim hranil te dokumente v svojem uradu v Beli hiši, ko pa je bil odločljen jih je vzel s seboj, «da ne bi kdo učenil tega pomembnega dokaznega gradiva».

Iz dneva in dan postaja bolj očitna tudi povezava med afero Watergate in procesom proti znanstvenikom Ellsbergu in Russu, ki sta dala v senatu tajne dokumente Pentagona o vojni v Vietnamu. Po izjavi Howarda Hunta, ki je bil že obsojen zaradi vobujenja na sedežu demokratske stranke in ki je najel ljudi za vdor v urad Ellsbergovega psihiatra, je ameriška volnška služba CIA dala v vioncem vse tehnično opremo za vlom. Po tej izjavi je sodnik Byrne, ki vodi sodno razpravo, začasnó prekinil proces.

Senator Edward Kennedy, ki je govoril na vsakoletni skupščini direktorjev ameriških časopisov, je ocenil škandal Watergate kot veliko državno tragedijo, ki postavlja Ameriko na zatožno klop. «Naša naloga je — je prbil senator — rešiti cast države pred polomom izvršne oblasti».

Razveljavljena zadnja oddaja «Rischiattuto»

MILAN, 5. — Uprava italijanske televizije je sporočila, da je razveljavila zadnjo oddajo telev. z jskse oddaje «Rischiattuto» na zahtevo tekmovalke Giuliane Fattucci. Ta

IZJAVA BIVŠEGA SVETOVALCA JOHN A DEANA

Nixon skušal prikriti zadevo Watergate

CIA je dala tehnično opremo za vlom v urad Ellsbergovega psihiatra

WASHINGTON, 5. — Skandal Watergate je strel od temeljev ustroj ameriške izvršne oblasti in dal povod za ostro polemiko med senatom in predsednikom Nixonom. Ključno vprašanje, ki si ga postavljajo vsi je ali je bil Nixon neposredno vpleten v pripravo vojnškega načrta in poskus zadušitve škandalu. Če bi preiskovalci ugotovili, da je predsednik res odgovoren, bi verjetno predstavniki dom, kot so nekateri parlamentarci že zahtevali, sprožili ustavni postopek in Nixon bi bil prisiljen odstopiti.

Ameriški predsednik se dobro zaveda v kako nevarnem položaj je zabredel in v tej luči je treba tolažiti navodila, ki jih je dal svojim sodnim in bivšim svetovalcem, naj ne odgovarjajo na vprašanja preiskovalne komisije senata ali pa sodnikov o osebnih pogovorih s predsednikom in o dokumentih predsedstva. To bi lahko pomenilo, da bi predsednikovi svetovalci ne smeli odgovoriti na vprašanje, če so neposredno razpravljali z Nixonom o škandalu Watergate.

Politični opazovalci sodijo, da bo ta ukrep verjetno sprožil še ostrejšo polemiko med Belo hišo in senatom in morda celo ustavno krizo. Medtem ko imajo funkcionarji Bele hiše res pravico ne odgovarjati na vprašanja parlamentarne o zaupnih zadevah, pa jim zakonik ne daje te pravice, ko gre za pričevanje pred sodniki.

Kaže tudi, da se nekateri svetovalci ne namerjajo držati omejenih navodil. Gre predvsem za bivšega svetovalca za pravosodje Johna Deana, ki je poudaril, da ne namerava postati grešni kozel. V tej zvezi list «New York Daily News» piše, da je Dean že govoril o aferi s senatorjem Weickerjem in v pogovoru posredno namignil, da je predsednik vedel za poskus prikritja škandalu. Bivši svetovalec naj bi se izjavil, da mu nekdo strleže po življenju in da se je zato skrival.

Deanov ovdetnik je danes izročil washingtonskemu sodišču ključne varnostne blagajne, kamor je bivši svetovalec spravil dokumente o aferi Watergate. Kaže, da je Dean do pred kratkim hranil te dokumente